

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

011401.11.6- «ԿԵՐՊԱՐՎԵՍ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ
ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ սովորող ուսանողների համար

ՎԱՆԱԶՈՐ 2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	3
ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ.....	5
1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները.....	5
2. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և բակալավրական	7
ծրագրի աշխատանքային ծավալը	7
3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները.....	7
4. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները.....	8
4.1. Ուսումնական ծրագիրը	8
4.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս	9
4.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս.....	10
4.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս.....	11
4.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս	13
4.1.5. Կրթական այլ մոդուլներ.....	14
4.2. Ավարտական պահանջները	15
4.2.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ	15
4.2.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ.....	15
5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը.....	15
5.1. Համակարգի հիմնադրույթները.....	15
5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը	17
6. Կիրարկման ընթացակարգը.....	23
7. Ստուգարքների ամփոփումը	24
8. Քննությունների անցկացումը.....	24
9. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը	25
10. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը.....	27
11. Ուսանողի առաջադիմությունը.....	28
12. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը.....	29
13. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը	30
14. Կրթական ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը.....	31
15. Կրեդիտների փոխանցումը.....	32
16. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը.....	32
17. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը.....	33
18. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները.....	33
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ.....	34
1. Տեղեկագրքի նպատակը	34
050800. «ԿԵՐՊԱՐՎԵՍ ԵՎ ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ» մասնագիտության տեղեկագիրք..	35
1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս	35
1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս.....	49
1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս.....	52
1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս.....	77
1.5. Այլ բաղադրիչներ.....	83

**ՄԱՍ I. ԿՐԵՂԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ**

1. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթները

Համաեվրոպական ECTS¹ կրեղիտային համակարգի սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերում:

1. **Կարողությունը** գիտելիքի, իմացության և ունակությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող

չ լինել մասնագիտական (առանձնահատուկ ուսման տվյալ բնագավառի համար) և ընդհանուր:

2. **Կրթական արդյունքն** այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողն ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման չափանիշով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման վերաբերյալ: Կրթական արդյունքը և գնահատման չափանիշը միասին սահմանում են կրեղիտի շնորհման պահանջները:

3. **ECTS կրեղիտը** դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսնաողին դասընթացով նախատեսված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

4. **Կրեղիտային համակարգը** ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեղիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

5. **Կրեղիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը** միասնական համաեվրոպական կրեղիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական ծանրաբեռնվածությունը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեղիտ: Այն

նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

6. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսա

- րանմային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

- կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

- ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

- կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

- կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

7. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեդիտները, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլ տեղեկատվություն ներ, հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ՎՊՄԻ կայքէջում):

¹ Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ:

2. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և բակալավրական

ծրագրի աշխատանքային ծավալը

1. ՎՊՀ-ում բակալավրի կրթական աստիճանում առկա ուսուցմամբ ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր, ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:

3. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածությունը գնահատվում է 1,5 կրեդիտային միավորով, ինչը կազմում է 45 ակադեմիական ժամ(40 ընդհանուր ստուգումներ և 5 պարապմունքների դեպքում՝ 51 ակադեմիական ժամ):

4. Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով (աշնանային և գարնանային): Ուսումնական կիսամյակի ստուգությունը կազմում է 20 շաբաթ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 16 շաբաթ, քննաշրջան՝ 3 շաբաթ (անհրաժեշտության դեպքում՝ ևս 2 օր), բացի ուսումնառության 7-րդ և 8-րդ կիսամյակներից, որոնց ստուգությունը 17 շաբաթ է (11 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում՝ ներառյալ ընթացիկ ստուգումները, 4 շաբաթ՝ արտադրական պրակտիկա, 2 շաբաթ՝ քննաշրջան):

5. Բակալավրի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կազմում է 22-24 ժամ (առանց ֆիզդաստիարակության ժամերի):

6. Առկա ուսուցման համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

7. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը որոշ դեպքերում սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

8. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

2. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) *պարտադիր դասընթացներ* – որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) *կամրնտրական դասընթացներ*, որոնք առաջարկվող ցանկից ընտրում է ուսանողը, իսկ դրանց յուրացման կիսամյակը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

4. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

4.1. Ուսումնական ծրագիրը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև կրթական այլ բաղադրիչներ (ԱԲ): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց- մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական	37	17
<i>պարտադիր</i>	<i>31</i>	<i>14</i>
<i>կամրնտրական</i>	<i>6</i>	<i>3</i>
Ընդհանուր մաթեմատիկական	և 8	4
բնագիտական		
<i>պարտադիր</i>	<i>6</i>	<i>3</i>
<i>կամրնտրական</i>	<i>2</i>	<i>1</i>

Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	131	41
<i>պարտադիր</i>	<i>125</i>	<i>38</i>
<i>կամրնտրական</i>	<i>6</i>	<i>3</i>

Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ	30	12
<i>պարտադիր</i>	<i>26</i>	<i>10</i>
<i>կամրնտրական</i>	<i>4</i>	<i>2</i>
Կրթական այլ մոդուլներ	34	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	74

4.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՍ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՍ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՍ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի) ¹	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2	60(18/ 12/0 /0/30)	1	ստուգարք
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	60(18/ 12/0 /0/30)	2	ստուգարք
Հայոց լեզու և գրականություն - 1	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	3	ստուգարք
Հայոց լեզու և գրականություն - 2	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	4	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 1	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	1	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 2	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	2	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 3	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	3	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 4	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	4	ստուգարք
Օտար լեզու - 1 ²	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	1	ստուգարք
Օտար լեզու - 2 ²	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	2	ստուգարք
Օտար լեզու - 3	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	3	ստուգարք
Օտար լեզու - 4	2	60 (0/ 0/34/ 0/26)	4	ստուգարք
Փիլիսոփայություն	4	120(32/20/0/0/68)	5	քննություն

1) դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք

2) Անգլերեն կամ ֆրանսերեն կամ գերմաներեն:

ՀՍՏ կամրնտրական դասընթացներ

ՀՍՏ կամրնտրական դասընթացների ցանկը կազմված է բուհական բաղադրիչից և կամրնտրական առարկաներից: Բուհական բաղադրիչը (որը կարող է փոփոխվել) առաջարկվում է բուհի գիտխորհրդի կողմից, իսկ կամրնտրական առարկաները՝ ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: ՀՍՏ կամրնտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Բուհական բաղադրիչ				
<i>Տնտեսագիտություն</i>	3	90(20/16/0/0/54)	3	<i>ստուգարք</i>
Կամրնտրական առարկաներ				
<i>Քաղաքագիտություն</i>	2	60(18/12/0/0/30)	4	<i>ստուգարք</i>
<i>Իրավագիտություն</i>				
<i>Մշակութաբանություն</i>	2	60(18/12/0/0/30)	5	<i>ստուգարք</i>
<i>Հայ պատմամշակութային հուշարձաններ</i>				
<i>Տրամաբանություն</i>				
<i>Կրթության սոցիոլոգիա</i>	2	60(18/12/0/0/30)	6	<i>ստուգարք</i>
<i>Սոցիոլոգիա</i>				

4.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԼՄԲ) կրթամասը նույնպես կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամրնտրական:

ԼՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԼՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Ինֆորմատիկա	2	40 (0/0/0/40/20)	1	ստուգարք
Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմ.	2	60 (18/0/12/0/30)	3	ստուգարք
Քաղ.պաշտպան. և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր	2	60 (18/0/12/0/30)	8	ստուգարք

ԸՄԲ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԲ կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը նույնպես կազմված է բուհական բաղադրիչից և կամընտրական առարկաներից և ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կամընտրական առարկաներ				
Բժշկագիտ. հիմունքներ և առողջ.պահպանում	2	60(18/0/12/0/30)	6	ստուգարք
Արտակարգ իրավ. բնակչ. առաջին բուժօգնություն				

4.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

«Կերպարվեստ և գծագրություն» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ԸՄԴ կրթամասը բաղկացած է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական առարկաներից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդի	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Գծանկարչություն-1	5	150 (0/0/60/0/90)	1	քննություն
Գծանկարչություն-2	5	150 (0/0/60/0/90)	2	քննություն
Գծանկարչություն-3	6	180 (0/0/72/0/108)	3	քննություն
Գծանկարչություն-4	3	90 (0/0/36/0/54)	4	քննություն
Գծանկարչություն-5	3	90 (0/0/36/0/54)	5	քննություն
Գծանկարչություն-6	5	150 (0/0/60/0/90)	6	քննություն

Գծանկարչություն-7	4	120 (0/0/48/0/72)	7	քննություն
Գծանկարչություն-8	4	120 (0/0/48/0/72)	8	ստուգարք
Գունանկարչություն-1	4	120 (0/0/48/0/72)	1	քննություն
Գունանկարչություն-2	6	180 (0/0/72/0/108)	2	քննություն
Գունանկարչություն-3	6	180 (0/0/72/0/108)	3	քննություն
Գունանկարչություն-4	3	90 (0/0/36/0/54)	4	քննություն
Գունանկարչություն-5	3	90 (0/0/36/0/54)	5	քննություն
Գունանկարչություն-6	5	150 (0/0/60/0/90)	6	քննություն
Գունանկարչություն-7	4	120 (0/0/48/0/72)	7	քննություն
Գունանկարչություն-8	4	120 (0/0/48/0/72)	8	ստուգարք
Կոմպոզիցիա-1	2	60(0/0/28/0/32)	5	ստուգարք
Կոմպոզիցիա-2	2	60(0/0/28/0/32)	6	ստուգարք
Կոմպոզիցիա-3	2	60(0/0/28/0/32)	7	ստուգարք
Հաստոցային գրաֆիկա-1	2	60(0/0/20/0/27)	5	ստուգարք
Հաստոցային գրաֆիկա-2	2	60(0/0/33/0/27)	6	քննություն
Քանդակ և պլաստիկ անատոմիա	4	120(0/0/66/0/54)	7	քննություն
Մանրանկարչություն	3	90 (0/0/36/0/54)	1	ստուգարք
Նկարչ. նյութերի տեխնոլոգիա	2	60(0/0/30/0/30)	1	ստուգարք
Դիզայն և նախագծում դարձում	2	60(12/0/24/0/24)	7	ստուգարք
Դիզայն և նախագծում դարձում	2	60(0/0/26/0/32)	8	քննություն
Դեկորատիվ կիրառ. արվեստի հիմունքներ	4	120(16/0/16/0/28)	5	ստուգարք
Դեկորատիվ կիրառ. արվեստի հիմունքներ	2	60(16/0/16/0/28)	6	ստուգարք
Դեկորատիվ կիրառ. արվեստի հիմունքներ	2	60(16/0/16/0/28)	7	քննություն
Հայ և համաշխարհային կերպ. պատմություն	3	90 (16/0/12/0/62)	1	ստուգարք
Հայ և համաշխարհային կերպ. պատմություն	3	90 (16/0/12/0/62)	2	քննություն
Հայ և համաշխարհային կերպ. պատմություն	4	120 (26/0/24/0/70)	3	քննություն
Հայ և համաշխարհային կերպ. պատմություն	4	120 (26/0/24/0/70)	4	ստուգարք

--	--	--	--	--

<i>Համակարգչային գրաֆիկա</i>	<i>3</i>	<i>60 (0/0/20/16/24)</i>	<i>6</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>Գծագրություն</i>	<i>2</i>	<i>60(0/0/28/0/32)</i>	<i>2</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>Գծագրություն</i>	<i>2</i>	<i>60(0/0/33/0/27)</i>	<i>3</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>Գծագրական երկրաչափություն</i>	<i>2</i>	<i>60(14/0/10/0/36)</i>	<i>1</i>	<i>ստուգարք</i>

ԸՄԴ կամրնտրական դասընթացներ

ԸՄԴ կրթամասի կամրնտրական դասընթացների ցանկը բաղկացած է բուհական բաղադրիչից և կամրնտրական առարկաներից և ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կամրնտրական դասընթաց				
Կամրնտրական դասընթաց-1	2	60 (16/0/6/0/38)	7	ստուգարք
Կամրնտրական դասընթաց-2	2	60(0/0/33/0/27)	8	ստուգարք
Կամրնտրական դասընթաց-3	2	60(0/0/33/0/27)	8	ստուգարք

4.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

«Կերպարվեստ և գծագրություն» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ՀՄԴ կրթամասը պայմանավորված է շրջանավարտի «մանկավարժության բակալավր» որակավորումով և բաղկացած է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամրնտրական առարկաներից:

ՀՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ՀՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է մանկավարժական բնույթի ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց		Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>Կերպարվեստի ուս.</i>	<i>մեթ.</i>	<i>և 4</i>	<i>120 (28/0/28/0/64)</i>	<i>6</i>	<i>քննություն</i>

<i>տեխնոլոգիաներ</i>				
<i>Հոգեբանություն</i>	5	150 (24/0/30/0/96)	2	<i>քննություն</i>
<i>Մանկավարժություն</i>	5	150 (24/0/30/0/96)	3	<i>քննություն</i>
<i>Տարիքային և մանկ. հոգեբ.</i>	2	60(16/0/16/0/28)	3	<i>ստուգարք</i>
<i>Մանկավարժության պատմ.</i>	2	60(16/0/16/0/28)	4	<i>ստուգարք</i>

<i>Մոդուլ-դասընթաց</i>	<i>Կրեդիտ</i>	<i>Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ)</i>	<i>Կիսամյակ</i>	<i>Գնահատման ձևը</i>
<i>Կամընտրական առարկաներ</i>				
<i>Սոց.հոգեբանություն</i>	2	60(16/0/16/0/28)	4	<i>ստուգարք</i>
<i>Ընտանիքի հոգեբանություն</i>				
<i>Էթնոմանկավարժություն</i>	2	60(16/0/16/0/28)	5	<i>ստուգարք</i>
<i>Էթնոհոգեբանություն</i>				

ԸՖԴ/ք 1451. Մարմնակրթություն 228 ժամ

Դասավանդվում է 1-8 կիսամյակներում: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

4.1.5. Կրթական այլ մոդուլներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

<i>Մոդուլ</i>	<i>Կրեդիտ</i>	<i>Կիսամյակ</i>	<i>Գնահատման ձևը</i>
<i>Կուրսային աշխատանք 1</i>	2	5	<i>գնահատական</i>
<i>Կուրսային աշխատանք 2</i>	2	6	<i>գնահատական</i>
<i>Ուսումնական պրակտիկա</i>	2	2	<i>ստուգարք</i>
<i>Ուսումնական պրակտիկա</i>	2	4	<i>ստուգարք</i>
<i>Արտադրական պրակտիկա 1</i> (մանկավարժական)	4	7	<i>գնահատական</i>
<i>Արտադրական պրակտիկա 2</i> (մանկավարժական)	4	8	<i>գնահատական</i>
<i>Ավարտական աշխատանք</i>	7/2+5/	7,8	<i>քննություն</i>

4.2. Ավարտական պահանջները

4.2.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ

1. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՄԻ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 +3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական 2 ամփոփիչ քննությունները :

2.Բոլոր ուսանողները պետք է կուտակեն 29 կրեդիտ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացների կրթամասից (այդ թվում՝ 6 կրեդիտ՝ կամընտրական դասընթացների առաջարկվող ցանկից), 8 կրեդիտ՝ մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացների կրթամասից (ներառյալ 2 կրեդիտ՝ կամընտրական դասընթացների ցանկից), առնվազն 34 կրեդիտ՝ պրակտիկայից և եզրափակիչ ատեստավորման ձևերից:

4.2.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ

Մնացած 169 կրեդիտների բովանդակային կազմը սահմանվում է՝ ելնելով «Կերպարվեստ և գծագրություննե մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավրի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներով և սահմանված մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերման պայմանից, որը լրացվում է ընդհանուր մասնագիտական կրթամասի (տես կետ 4.1.3.) և հատուկ մասնագիտական կրթամասի (տես կետ 4.1.4.) առաջարկվող առարկայացանկերով:

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

5.1. Համակարգի հիմնադրույթները

1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգի առկայություն՝ յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման

բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք ենթադրում են մի շարք փոփոխությունների իրականացում ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է «Կրթության մասին» և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն «ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասին» որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Բ հրամանով հաստատված «Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգ»-ի, «Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույց»-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգ»ը (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.):

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

4. Համակարգի հիմնադրույթները.

ՎՊՀ-ում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահավաստությունն ու օբյեկտիվությունը:

5. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատրաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

6. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

7. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

8. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

9. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատասխան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

10. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

11. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփոխ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

12. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

13. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագումարային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն(ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեսթ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:

- Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:

- Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

14. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունք-ներով ամփոփվող ստուգարքով:

15. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

16. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

17. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

17.1. Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1 :

17.1.1. Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար (հավելված 1):

17.1.2. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

$$\text{ՀՄ} = \text{Դ} + \text{Գ},$$

որտեղ՝

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը,
Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը,

Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների մասնակցությանը միավորն են:

17.1.3. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցության համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.1.4. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

17.1.5. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտիկաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

17.1.6. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

17.1.7. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են լրացված:

17.1.8. Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.2. Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

17.2.1. Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն¹ :

17.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

17.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհատական առաջադրանքը) նշանակված ժամանակահատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատվում է դրական (8-20 միավոր):

17.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստանում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

17.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:

17.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցությունը և ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

17.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.3.3. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.4. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

17.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

17.4.2. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը հնարավորություն է ստանում այն

¹ Տես՝ «Ուսանողների արտալսարանային ինքնուրույն աշխատանքների կազմակերպման և կատարման կարգ», հաստատված Համալսարանի գիտիտրիքի որոշմամբ (15.03.2013թ.)

(վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

17.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատականներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում (հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

17.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

17.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

17.5 Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատվում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

17.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

17.6. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

17.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատվում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական:

18. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{\text{քնն}} = Գ_1 + Գ_2 + Գ_3 + Գ_4 + Գ_5 + Գ_6$$

19. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) (Գ_{ստ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

19.1. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ₁, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 17.1. կետը):

19.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Q_2 , որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 17.2 կետը) :

19.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունից և ակտիվությունից (Q_3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 17.3 կետը):

19.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Q_4):

19.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով: Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

19.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերված հմտությունների (Q_5) և կարողությունների (Q_6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 17. 5 և 17.6 կետերը):

20. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{\text{ստ.}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 + Q_4 + Q_5 + Q_6$$

21. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

22. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ՖՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգ»-ով:

23. Պրակտիկական գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով^ա ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ՖՊրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգ» -ով:

24. Ամփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն ՖՀայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասին» կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով):

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

24. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես

(կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատումը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

25. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

26. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

27. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

28. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

29. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

30. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

31. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

32. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին, որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

33. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

34. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

35. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է ՏՆերկայացած»: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

36. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում:

37. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակացույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները²:

38. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

39. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է «Չստուգված»:

VI. Քննությունների անցկացումը

40. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան-ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում³ ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

41. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ:

42. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

43. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

44. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

45. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

46. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն⁴ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

47. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնակցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

48. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

² Լաբորատոր, գործնական և սեմինար պարապմունքների լրացումը իրականացվում է դասախոսի բեռնվածքի սահմաններում ինքնուրույն աշխատանքի ղեկավարման համար հատկացված ժամերի սահմաններում:

49. Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

50. ՏՔնության չի թույլատրված» (թանաքով)՝ այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

51. բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և ՏՓոխանցվում է» գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

52. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

53. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

54. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

55. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է *հավելված 2-ում*:

56. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել Տչստուգված», կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

57. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

▪

8-20 միավորները համարվում են դրական գնահատական

▪

միավորները համարվում են բացասական (չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

58. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՞ս ՏԱկադեմիական ազնվության կարգ»ը) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

59. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում է ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (*հավելված 3*):

60. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում են ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

61. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշներ՝

- **բազրային (գումարային) կրեդիտների (ՕԿ) քանակը**
- **նահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը**
- **արկանիշային միավորները (ՎՄ)**
-

իջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

62. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (ՕԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

63. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

$$\text{ԳԿ} = \sum (\text{Կրեդիտ})$$

64. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

$$\text{ՎՄ} = \sum (\text{Կրեդիտ} \times \text{ԹԳ}),$$

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է $5 \text{ կրեդիտ} \times 72 = 360$ ՝ 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները

գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ)։

$$ՄՈԳ = \frac{\sum \varphi}{\sum \varphi^2}$$

65. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը։

66. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար։

67. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ^a մեկ կիսամյակի համար)։

68. 30 կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն³ :

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

69. Դրական գնահատված դասընթացի քննության (ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում։

70. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի^a քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում։

71. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում^a այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին³։

72. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ։ Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան^a ըստ ժամանակացույցի։

73. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է ժամանակացույց։

74. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից։

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

75. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է ղեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

76. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, ղեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

77. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (գերազանց՝ գնահատականներ):

78. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

79. Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգի»:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

80. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, ղեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

81. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

82. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է ղեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

83. Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (ղեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

84. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կան ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, ղեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի ղեկավարության և ղեկանի կողմից:

³ Տես «ՀՀ պետական բուհերի ուսանողներին նույն կուրսում կրկնակի ուսուցման թողնելու, հեռացման (ազատման) և վերականգնման կարգի մասին» ՀՀ ԿԳ նախարարի՝ 17.08.2001թ. № 337-Մ հրամանը:

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը ասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասա- խոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100- բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց» (5)	96-100	A ⁺
«գերազանց» (5)	91-95	A
«գերազանց» (5)	86-90	A ⁻
«լավ» (4)	81-85	B ⁺
«լավ» (4)	76-80	B
« լավ» (4)	71-75	B ⁻
«բավարար» (3)	67-70	C ⁺
«բավարար» (3)	62-66	C
«բավարար» (3)	58-61	C ⁻
«անբավարար»	0-57	D

«ստուգված»	58-100	S
«չստուգված»	0-57	U

Հավելված 3

Ակադեմիական տեղեկագիր

**ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ**

Անձնական համար	Անուն, հայրանուն, ազգանուն	Մասնագիտություն

Բակալավրի կրթական ծրագիր

1-ին կիսամյակ Աշնանային կիսամյակ 2013թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ

Ծրագրային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
---------------------	---------------------	------------------------	------------------

Ընդհանրացված արդյունքները 2013թ Աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված ծրագրային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ

2-րդ կիսամյակ Գարնանային կիսամյակ 2014թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ

Ծրագրային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
---------------------	---------------------	------------------------	------------------

Ընդհանրացված արդյունքները 2013թ Գարնանային կիսամյակից հետո

**ՎԱՆԱՁՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ**

Անձնական համար	Անուն, հայրանուն, ազգանուն	Մասնագիտություն

Բակալավրի կրթական ծրագիր

Լրացված ծրագրային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ

Ամփոփիչ արդյունքներ

Ծրագրային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
120	69	5837	84.59

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՎԵՐՋԸ

Անվավեր է առանց կնիքի

_____ ֆակուլտետի դեկան՝ _____ /

17. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

- 17.1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների (թյուքորների) ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:
- 17.2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը՝ առաջինից միջև ավարտական կուրս:
- 17.3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

18. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

- 18.1. Ուսանողը պարտավոր է՝

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
 - կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին, 18.2.Ուսանողն իրավունք ունի`
- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կանընտրական դասընթացներ` ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ` օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ` օտարերկրյա)` համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը` ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական մոուլի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)` համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման ձևավորում:

5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

5.2.1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ ստուգման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությունով ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

5.2.2. Քննությամբ են ավարտվում ուսումնական գործընթացի այն պարտադիր դասընթացները (մոդուլները), որոնց ժամաքանակը կիսամյակում կազմում է առնվազն 4 կրեդիտ²: Մնացած դասընթացների ստուգման ձևը ամբիոնի առաջարկությամբ որոշվում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդում:

5.2.3. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագումարային քննության (այսուհետ՝ **ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ**) հետ մեկտեղ նախատեսում է

2 գրավոր ընթացիկ քննություն:

- Սահմանվում են գրավոր քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը. ըստ հարցաշարի, թեսթի, ստուգողական աշխատանքի, վերջիններիս գուգակցմամբ կամ ըստ ստեղծագործական աշխատանքի:
- Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի մի մասը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:

² Բացառությամբ ԸՄԱ դասընթացների

□ Բացառիկ դեպքում, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ, ընթացիկ քննությունը կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով:

5.2.4.Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով ամփոփվող ստուգարքով:

Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում և դեկանատի հետ համաձայնեցնում է դասընթացը կազմակերպող ամբիոնը:

5.2.5.Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ առարկայի լաբորատոր աշխատանքները վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

Լաբորատոր աշխատանքներն ամփոփվում են կատարողական ստուգարքով:

5.2.6.Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

- ա) ***Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1***
- Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր:
 - ***Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցության համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):***
 - ***Տվյալ դասընթացի լսարանային պարապմունքներից բացակայությունների դեպքում հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ աղուսյակի***

Մասնակցության աստիճանը	Հատկացվող միավորը
%	
96-100	20
91-95	19
86-90	18
81-85	17
76-80	16
71-75	15
66-70	14

61-65	13
56-60	12

•

51-55	11
0-50	0

- Լսարանային պարապմունքներին և պրակտիկաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է խմբի(կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:
- Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և(կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանատի ներկայացուցչի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:
- Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայությունների դեպքում, դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ, ամբիոնը կազմակերպում է չկատարված լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն, որից հետո բաց թողած դասաժամերը հաշվի չեն առնվում դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս:
- *Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:*

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների)

գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

- Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն:

:

- Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:
- Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհատական առաջադրանքը) նշանակված ժամանակահատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատվում է դրական (8-20 միավոր):
- Բոլոր առաջադրանքների դրական միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստանում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):
- *Ինքնուրույն աշխատանքին հատկացվող միավորը փոխանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագիր:*

գ) *Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանը ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:*

- Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցությունը և ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում (գնահատումը կատարվում է 20 միավորանոց համակարգով):
- Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խորհրդատուն դասամատյանում ամփոփում է գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանքներին, դասագործընթացին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքները:
- *Կիսամյակում դասընթացի գործնական(սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:*
- *Միջին դրական (8 և ավելի) գնահատականի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում՝ միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):*

դ) Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

• *ընթացիկ քննությունների միջին դրական գնահատականը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական(սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:*

• Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունը չհանձնած կամ դրանցից մեկից 8-ից ցածր միավոր հավաքած ուսանողը *բանավոր քննությունից առաջ* պարտավոր է գրավոր հանձնել չհանձնված մասից քննություն:

• *Բանավոր քննության* թույլատրվում են.

ա) այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատականներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում,

բ) բարձր առաջադիմություն ցուցաբերող այն ուսանողները, որոնք չեն հանձնել տվյալ դասընթացի միայն մեկ ընթացիկ քննությունը, սակայն մյուս բոլոր ընթացիկ քննությունները հանձնել են 13 և ավելի միավորներով ու քննության օրը գրավոր հանձնել այդ չհանձնված մասի ընթացիկ քննությունը՝ 13 և ավելի միավորով (կարող են ակնկալել գնահատականի բարձրացում):

□ *Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:*

□ *Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:*

ե) Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատվում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն, ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով, ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական

• *10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:*

• զ) Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների և հմտությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

• Ուսանողի ցուցաբերած կարողություններն ու հմտությունները սերտորեն կապվում են ձեռք բերած տեսական գիտելիքներն ինքնուրույն ներկայացնելու և կիրառելու ունակությունների հետ և արժևորվում են տեսական գիտելիքների դրական

գնահատման դեպքում:

- **Ուսանողի ցուցաբերած կարողությունների ու հմտությունների համար հատկացվող**

միավորը որոշվում է քննության ընթացքում դասախոսի կողմից և չի կարող ցածր լինել 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականից և գերազանցել հանրագումարային քննության միավորին³:

5.2.7. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար

$$Q_{\text{քնն}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 + Q_4 + Q_5 + Q_6$$

քննություններ չունեցող առարկաների քննության անցկացման ձևը

(գրավոր, բանավոր կամ գրավոր-բանավոր) սահմանվում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ և ռեկտորատի համաձայնությամբ:

5.2.9. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) ($Q_{\text{ստ.}}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Q_1 , որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 5.2.6.ա կետը):

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Q_2 , որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 5.2.6.բ կետը):

գ) Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունից և ակտիվությունից (Q_3), որին տրվում է 20 միավոր(տես 5.2.6.գ կետը):

դ) ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռք բերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատված (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Q_4):

□ **Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով:**

□ **Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:**

ե) Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռք բերած հմտությունների(Գ5) և կարողությունների(Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 5.2.6.ե և գ կետերը):

5.2.10.Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{ստ.} = Գ_1 + Գ_2 + Գ_3 + Գ_4 + Գ_5 + Գ_6 \quad 5.2.11.$$

Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ

ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

5.2.12.Պրակտիկան գնահատվում է ստուգարքի ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով:

Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաներից հարգելի կամ անհարգելի բացակայությունները չեն լրացվում: 75%-ից պակաս մասնակցության դեպքում պրակտիկան համարվում է ակադեմիական պարտք:

³⁾ 2009-2010 ուսումնական տարում հատկացվում է հանրագումարային քննության միավորին հավասար միավոր

:

Կիրարկման ընթացակարգը

- 6.1. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):
- 6.2. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:
- 6.3. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:
- 6.4. Ստուգման ձևի ընտրությունը և անհրաժեշտ նյութերի պատրաստումը իրականացվում է համապատասխան ամբիոնում, քննարկվում և հաստատվում է ամբիոնի նիստում և կիսամյակի սկզբում տրամադրվում է ուսանողներին: Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին
(ընթացիկ քննության համար` առնվազն 120 րոպե):
- 6.5. Ընթացիկ քննությունները, որպես կանոն, անցկացվում են ուսումնառության կիսամյակի 8-րդ և 16-րդ շաբաթներում: (7-րդ և 8-րդ կիսամյակում` 5-րդ և 10-րդ շաբաթներում)⁴:
Ընթացիկ քննության օրն անցկացվում են միայն այդ օրվա դասացուցակով նախատեսված դասախոսությունները:
- 6.6. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից` դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին ***(ուսանողը դասերից չի ազատվում):***
- 6.7. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման արդյունքների գնահատումն ու քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո` անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում` առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ` նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից` ստուգմանը հաջորդող

աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

6.8.Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

6.9.Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմել դեկանին, որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

6.10.Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը(ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է ամբիոնի այլ դասախոսի կամ հանձնաժողովի կողմից՝ դեկանի համաձայնությամբ (առանձին դեպքերում հարցը լուծվում է ռեկտորի կամ պրոռեկտորի կողմից):

6.11.Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է «չներկայացած»:

⁴⁾ Պրակտիկաների անցկացման ժամանակացույցից կախված՝ ընթացիկ քննությունների անցկացման շաբաթները կարող են փոփոխվել:

7. Ստուգարքների ամփոփումը

- 7.1. Ստուգարքներն ամփոփվում և ավարտվում են յուրաքանչյուր կիսամյակի 16-րդ շաբաթում, իսկ 7-րդ և 8 –րդ կիսամյակներում՝ 15-րդ շաբաթում::
- 7.2. Ուսումնական պարապմունքների վերջին երկու շաբաթվա ընթացքում ամբիոնները պարտավոր են ապահովել բացակայության պատճառով չառաջադիմող ուսանողների հետ լրացուցիչ պարապմունքների անցկացումը՝ ինքնուրույն աշխատանքների ժամերի հաշվին: Լրացուցիչ պարապմունքների ժամանակացույցի մեջ պետք է նկատի առնվեն չկատարված լաբորատոր աշխատանքների կատարումը և գործնական(սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվությունը: Աշխատանքները կարող են կազմակերպվել նաև անհատական պարապմունքների ձևով:
- 7.4.1. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավորներ, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:
- 7.4.2. 30-57 միավորների դեպքում թույլատրվում է հանձնել ստուգարքը գրավոր ձևով:
- 7.4.3. 30-ից փոքր միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է «Չստուգված»:

8.Քննությունների անցկացումը

- 8.1. Բակալավրիատում քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 19-21-րդ շաբաթներում (7-րդ և 8-րդ կիսամյակում՝ 16-17-րդ շաբաթներում):
- 8.2.Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ **ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ**, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ: Յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստման համար պետք է տրամադրվի առնվազն 3 օր:
- 8.3.Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, **որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:**
- 8.4.1.Քննության ընդունման ընթացքում կարող են գործածվել տեխնիկական միջոցներ:
- 8.4.2.Դասախոսն իրավունք ունի տալու լրացուցիչ կամ ուղղորդող հարցեր:
- 8.4.3.Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

:

8.5. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

8.6. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն:

8.7. *Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնակցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:*

8.8. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

8.9. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը՝ նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

8.11. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբում:

8.12. Ուսանողների գիտելիքների գնահատման համար երաշխավորվում են 9.4 կետում ներկայացված չափանիշները:

9. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

9.1. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 միավորանոց սանդղակի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանցե (5)	96-100	A+
«գերազանցե (5)	91-95	A
«գերազանցե (5)	86-90	A-
«լավե (4)	81-85	B+
«լավե (4)	76-80	B
«լավե (4)	71-75	B-
«բավարարե (3)	67-70	C+
«բավարարե (3)	62-66	C
«բավարարե (3)	58-61	C-
«անբավարարե(թերի)(2) ¹	31-57	D
«անբավարարե (2) ²	մինչև 30	F
«ստուգվածե	58-100	S
«չստուգվածե ¹	31-57	U
«չստուգվածե ²	մինչև 30	U-

1) Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

2) Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

9.2. Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը (օրինակ՝ 87 («գերազանցե»):

9.3. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «չստուգվածե, կրեդիտներ չեն հատկացվում:

9.4. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ընթացքում անհրաժեշտ է պահպանել հետևյալ չափանիշները.

- 18-20 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որն ստուգման ներկայացված ուսումնական նյութին տիրապետում է համակողմանիորեն, ունի համակարգված և խոր գիտելիքներ, ազատ կատարում է ծրագրով նախատեսվող առաջադրանքները, յուրացրել է հիմնական և լրացուցիչ գրականությունը:
- 13-17 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը ցուցաբերում է ստուգման

ներկայացված ողջ նյութի իմացություն, կատարում է ծրագրով նախատեսվող առաջադրանքները, յուրացրել է հիմնական գրականությունը:

- 8-12 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը գիտե ստուգման ներկայացված հիմնական ուսումնական նյութն այն ծավալով, որն անհրաժեշտ է հետագա ուսման ու աշխատանքի համար, և ծանոթ է հիմնական գրականությանը:
- 0-7 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը չի յուրացրել նյութը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կատարում առաջադրանքները ***(0-7 միավորը չի համարվում դրական գնահատական և չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքուկում):***

9.5. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անագնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0(զրո):

10. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

10.1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ՎՊՀ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 10):

10.2. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

10.3. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

:

- *Ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ՕԿ) քանակը*
- *Գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը*
- *Վարկանիշային միավորները (ՎՄ)*
- *Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):*

10.3.1. Ծրագրային(գումարային) կրեդիտը (**ՄԿ**) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

10.3.2. Գնահատված կրեդիտը (**ԳԿ**) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են տարբերակված գնահատականներով.

$$\mathbf{ԳԿ = \sum Կրեդիտ}$$

10.3.3. Վարկանիշային միավորը (**ՎՄ**) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

$$\mathbf{ՎՄ = \sum (Կրեդիտ \times ԹԳ)}$$

որտեղ **ԹԳ** տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունաբար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 (ECTS համակարգում B⁻(4-լավ), ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5կրեդիտ x 72 = 360` 500 հնարավորից:

Ստուգաբքով ավարտվող առարկաների համար ԹԳ=0:

10.3.4. Միջին որակական գնահատականը (**ՄՈԳ**) գնահատականների կրեդիտներով կշռված միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

$$\mathbf{ՄՈԳ = \frac{ՎՄ}{\sum ԳԿ}}$$

10.4. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունաբար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

10.5. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

11. Ուսանողի առաջադիմությունը

11.1. Ըստ ուսման առաջադիմության` ուսանողները դասակարգվում են առաջադիմողների, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվողների և հեռացման ենթակա ուսանողների:

11.2. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե կատարել է հետևյալ պահանջները.

• Կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ (10% թույլատրելի շեղումով) միջին ուսումնական

բեռնվածություն (բայց մեկ ուսումնական տարվա համար՝ պարտադիր 60 կրեդիտ):

- Հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները:
 - Ապահովել է տվյալ կրթական աստիճանի (ծրագրի) համար սահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը:

11.3.Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված երեք պայմաններից որևէ մեկը:

11.4.Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:

11.5.Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը դառնում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետներում (պարտքերի մարում) չի ուղղում իր թերացումներն ու բացթողումները:

11.6.Մինևույն կրթական ծրագրում ընդգրկված (հնարավոր է՝ տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող) ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են (ուսանողական նպաստներ, պետական, ներբուհական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս) նրանց վարկանիշային միավորների օգնությամբ՝ ըստ բուհում մշակված կարգի:

12. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

12.1.Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

12.2. *Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում ինստիտուտի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:*

12.3.Քննություններին հաջորդող **երեք** աշխատանքային օրերին կազմակերպվում են քննաշրջանի մեջ համարվող«բաց դռների օրերե, որոնց ընթացքում ուսանողը կարող է

- հանձնել **հարգելի պատճառներով** քննաշրջանում եզրափակիչ քննությանը չներկայացած քննությունը` 58 և բարձր միավորի դեպքում (քննություններից մեկը),
- վերահանձնել **մեկ** «անբավարարե գնահատված (31-57 միավորների դեպքում) քննություն կամ ստուգարք: Այս դեպքում քննությունը համարվում է որպես պարտքերի մարման առաջին շրջանի վերահանձնում (ուսանողը չի մասնակցում նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման գործընթացներին⁵):

12.4.Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 30-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում (գրավոր, գրավոր-բանավոր), ընդ որում, այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով **ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին³:**

12.5.Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան.

- ձմեռային քննաշրջանի համար` **փետրվարի 9-15-ը և փետրվարի 22-28-ը,**
- ամառային քննաշրջանի համար` **սեպտեմբերի 4-10-ը և սեպտեմբերի 17-24-ը,**

12.6.Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է երկշաբաթյա ժամանակացույց:

12.7 Ավարտական որակավորման պետական քննության ժամանակ ստացված գնահատականի վերահանձնում չի թույլատրվում:

12.8. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

13. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

13.1. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

13.2. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

13.3. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (***«գերազանցե գնահատականներ»***):

13.4. Ուսանողը վճարովի սկզբունքով կարող է նույն կուրսում թողնվել կրկնակի ուսուցման⁶:

13.5. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և ինստիտուտի գիտխորհրդի նիստերում:

⁵ Տես «ՀՀ Պետական բուհերի ուսանողներին նույն կուրսում կրկնակի ուսուցման թողնելու, հեռացման (ազատման) և վերականգման կարգի մասին ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 17.08.2001թ. 337-Մ հրամանը:

⁶ Տես «ՎՊՄԻ ուսանողական նպաստների, պետական և ներբուհական կրթաթոշակների հատկացման կանոնակարգը:

14. Կրթական ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը

14.1. Ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական (պետական) քննությամբ (քննություններով), որը չի կրկնում կիսամյակային քննություններով հաստատված կրթական արդյունքների գնահատումները:

14.2. Ավարտական որակավորման պետական քննություններին թույլատրվում են բակալավրիատի մասնագիտական (մասնագիտացման) հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած և ծրագրին համապատասխան բոլոր առարկաներից անցողիկ միավորներ հավաքած ուսանողները:

14.3. Ավարտական որակավորման պետական քննություն(ներ)ը հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ընդունված կարգով տրվում է համապատասխան մասնագիտության (և մասնագիտացման) բակալավրի դիպլոմ՝ ակադեմիական առաջադիմության մասին տեղեկանքով (դիպլոմի հավելված):

14.4. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության դեպքում գերազանցության դիպլոմ տրվում է բակալավրիատում միջին որակական գնահատականի՝ ՄՈԳ, հնարավոր առավելագույն արժեքի 90 տոկոսը

Թիվ	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
1	Ներկայացման որակը	30
2	Ձևակերպման որակը	20
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	30
4	Արդիականությունը(նորույթը)	20
	Ընդամենը՝	100

14.5. Ավարտական որակավորման պետական քննություն(ներ)ը և ավարտական աշխատանքը հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ընդունված կարգով տրվում է համապատասխան մասնագիտության (և մասնագիտացման) բակալավրի դիպլոմ՝ ակադեմիական առաջադիմության մասին տեղեկանքով (դիպլոմի հավելված):

14.6. Գերազանցության դիպլոմ շնորհվում է այն ուսանողներին, որոնց բոլոր առարկաներից (մոդուլներից) ստացած միավորները համապատասխանում են «լավ» (71-85 միավոր) և «գերազանց» (86-100 միավոր) գնահատականներին (եթե «լավ» գնահատականների քանակը չի գերազանցում բոլոր գնահատականների 25 տոկոսը), և որոնք ավարտական աշխատանքի

պաշտպանությունից ու պետական որակավորման քննություններից ստացել են 86-100 միավորներ:

14.7.Ավարտական որակավորման պետական քննություն չհանձնած կամ ավարտական աշխատանքը չպաշտպանած ուսանողն ազատվում է ինստիտուտից, նրան տրվում է տեղեկանք՝ բակալավրական ուսուցման գործընթացն ավարտելու վերաբերյալ, առանց ավարտական դիպլոմի շնորհման:

14.8.Բակալավրի ավարտական որակավորման քննության վերահանձնումը կամ ավարտական աշխատանքի նոր պաշտպանությունը կատարվում է՝ համաձայն ՀՀ ԿԳՆ համապատասխան որոշումների:

15. Կրեդիտների փոխանցումը

15.1.Այլ բուհերից ՎՊՀ Բակալավրի կրթական ծրագիր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

15.2.Այլ բուհերի ուսումնական ծրագրերից ՎՊՄԻ ուսումնական ծրագրեր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե կրթական մոդուլների՝ ա) բովանդակությունները նույնն են, բ) կան բովանդակային ոչ էական տարբերություններ, գ) առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

15.3.Այլ բուհում ՎՊՄԻ ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՎՊՀ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

15.4.Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար ՎՊՀ-ն ունի ECTS բուհական համակարգող:

16.Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

16.1.Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

16.2.Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

16.3.Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց

համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

16.4.Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

16.5.Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ղեկավարությանը, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման հարցը որոշվում է ինստիտուտի ղեկավարության և դեկանի կողմից:

17.Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

17.1.Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների (թյուրթոնների) ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

17.2.Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

17.3.Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

18.Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

18.1. Ուսանողը պարտավոր է՝ - ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն

կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

18.2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1.Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է ֆիզիկա-մաթեմատիկական ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

**011401.11.6- «ԿԵՐՊՈՒՐՎԵՍԵ ՆՎ ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԷ
մասնագիտության տեղեկագիրք**

1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Պ/բ-0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2կրեդիտ

Դասախոսություն – 18 ժամ, սեմինար – 12ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
- կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
- կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
- կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների
 - կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը **Թեմա 2.** VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը:

Թեմա 3. VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ **Թեմա 4:**

Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը **Թեմա 5.** Հայ ժողովրդի ազատագրական

որոնումները XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարի առաջին քառորդին **Թեմա 6.** Հովսեփ

Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագիրը **Թեմա 7.** Հայաստանի

ազատագրության ծրագրերը XVIII դարի II կեսին **Թեմա 8.** Ազատագրական պայքարը

Սյունիքում և Արցախում **Թեմա 9.** Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին **Թեմա**

10. Հայ հասարակական քաղաքական հոսանքները Թեմա 11 Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը XIX դ. 90-ական թթ: Թեմա 12. Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը: Թեմա 13. Ֆիդայական շարժումը: Թեմա 14. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները:

Պ/բ-0453. Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2 կրեդիտ

Դասախոսություն – 18 ժամ, սեմինար – 12 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի, Հայոց Մեծ եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը,
- կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները,
- կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: Թեմա 2. Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: Թեմա 3 Հայոց Մեծ Եղեռնը: Թեմա 4. 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: Թեմա 5 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: Թեմա 6. Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ. Թեմա 7. Արցախյան շարժման նոր փուլը: Թեմա 8. Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը

Հ/բ-0022. Հայոց լեզու և գրականություն – 2 կրեդիտ

Գործնական- 34 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, կատարողական ստուգարք

Նպատակը.

Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական և գործնական գիտելիքները հայոց լեզվից:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կարողանա կատարել մշակումներ հարնձնարարված թեմաների շուրջ,
- կհարստացնի իր բառապաշարը,
- կարողանա կատարել հնչյունաբանական, բառակազմական, ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ,
- ճիշտ ձևակերպել գործնական գրությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայոց լեզվի կազմավորումը և զարգացման փուլերը: **Թեմա 2.** Հնդեվրոպական լեզվաընտանիք: **Թեմա 3.** Ժամանակակից գրական հայերենի կազմավորումը: **Թեմա 4.** Գրական, ազգային, պետական, խոսակցական, մեռած լեզուներ, ժարգոններ, բարբառներ: Բնիկ հայերեն բառեր: Փոխառություններ: **Թեմա 5.** Հայերենի բառակազմության միջոցները **Թեմա 6.** Իմաստաբանություն: **Թեմա 7.** Ձևաբանություն: Հայերենի խոսքի մասերը: Թեքվող խոսքի մասեր: **Թեմա 8.** Չթեքվող խոսքի մասեր: **Թեմա 9.** Շարահյուսություն: **Թեմա 10.** Նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամներ: **Թեմա 11.** Լեզու և ոճ: **Թեմա 12.** Լեզվի պատկերավորման միջոցները: **Թեմա 13.** Ստուգաբանություն: Անուն, ազգանուն, կեղծանուն: **Թեմա 14.** Ձեռագրեր, գրիչներ: Մատենադարան: Հայկական տպագրություն: Միջնադարյան Հայաստանի համալսարանները: **Թեմա 15.** Հայկական տոմար: Հայկական դիցաբանություն: Հայ ժող. տոներ: **Թեմա 16.** Հայերենագիտություն: Սփյուռք, սփյուռքահայ կրթօջախներ:

Գ/բ 1141. Հայոց լեզու և գրականություն - 2 կրեդիտ

Գործնական- 34 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

4-րդ կիսամյակ, կատարողական ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ներկայացնել հայ գրականության ընդհանուր պատկերը: Դասընթացն միտված է ոչ հումանիտար մասնագիտացմամբ ուսանողների շրջանում մշակութային-գեղագիտական նախասիրությունների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- բավականաչափ տեղեկություններ կունենա գրականությունից,
- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կկարողանա հստակ ձևակերպել, սահուն շարադրել մտքերը,

- կկարողանա ճիշտ օգտագործել նոր յուրացված գիտելիքներն ու բառապաշարը,
- ընթերցանությամբ կհարստացնի իր գիտելիքներն ու կզարգացնի ճաշակը:
Բովանդակությունը.

Ուսանողները, ըստ իրենց նախասիրությունների, կատարում են թեմաների ընտրություն, դրանց հիման վրա պատրաստում ռեֆերատներ (թեմաները քննարկվում և հաստատվում են ամբիոնի կողմից)՝ ներկայացնելով գործնական պարապմունքների ժամանակ: Հանձնարարվում է նաև անգիրների ընտրանի (որպես գրական հուշարձաններ):

ՌԼ0631 Մասնագիտական ռուսաց լեզու - 1 (2 կրեդիտ) Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական պարապմունք) 1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական այլ բնույթի

(գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչունական համակարգը: ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը:

Թեմա 2. Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական

սեռի բառեր: Որոշյի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշյի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Գոյականների հոլովները:

Թեմա 4. Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ.

Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ:

ՈԼ0631 Մասնագիտական ուսաց լեզու - 1 (2

կրեդիտ) Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ

գործնական պարապմունք) 2- կիսամյակ,

ստուգաք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական այլ բնույթի

(գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կրթություն: Կրթության համակարգը Հայաստանում: Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. Երիտասարդությունը 21 դարում: Քերականական նյութ. Թվական անուն:

Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում: Քերականական նյութ.Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում:

ՌԼ0632 Մասնագիտական ռուսաց լեզու - 2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգաթղթ

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.
2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.
3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.
4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. Մշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

ՌԼ0632 Մասնագիտական ռուսաց լեզու - 2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և

կանոնները.

2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.

3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.

4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. ԶԼՄներ և դրանց դերը ռուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ:

Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

ՕԼ0671 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) -1

**(2 կրեդիտ) Շարաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական
պարապմունք)**

1-ին կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհարստացնի ակտիվ և ներգոր բառապաշարը.

2. ձեռք կբերի անգլերեն լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ:

3. կտվորի անգլերեն լեզվի քերականության հատուկ բարդություն ունեցող երևույթները.

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արտասանություն, ուղղախոսություն. անգլերեն լեզվի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների և հնչույթների արտասանական առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. հիմնական բառակազմական միջոցներ (ածանցում, բառաբարդում, փոխակարգում): Թեմա 3. Քերականություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը, նախադասության շարադասությունը (ուղիղ և շրջուն), հարցական և ժխտական նախադասությունները, գոյականի, ածականի և բայի ձևաբանական և քերականական նշանակությունները համեմատության աստիճանների կարգ, նախդիրների գործառույթը նախադասության մեջ: Թեմա 4. Առաջարկվող թեմաներ. ընտանիք, ընտանեկան հարաբերություններ և ավանդույթներ, իմ հետաքրքրությունները, ճանապարհորդություն, երազանքներ, իմ ապագա մասնագիտությունը և այլն:

OL0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) - 2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.

2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.

3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչերանգն ու խոսքի առոգանությունը, ուղղագրական հիմնական կանոնները:

Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական բառապաշարի ընդլայնում:

Թեմա 3. Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի (անվանողական և բայական կարգերի) համակարգում հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա:

Թեմա 4. Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին:

OL0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) - 2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական պարապմունք)

3- կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել) զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- պետք է ունենա բավականաչափ բառապաշար՝ ներկայացնելու ինքն իրեն, խոսել իր նախընտրությունների մասին, այն մարդկանց մասին, որոնց ճանաչում է,
- պետք է կարողանա մասնակցել շատ պարզ խոսակցությունների, կարդալ և հասկանալ պարզ հայտարարություններ, գրել բացիկներ, օրինակ՝ շնորհավորանքներ, ինչպես նաև լրացնել շատ պարզունակ բլանկեր՝ անձնական տվյալներով,

- պարզ տերմիններով մեկնաբանել իր շրջապատին վերաբերող հարցեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արտասանություն, ուղղախոսություն: Ներկա անորոշ ժամանակաձև: **Թեմա 3.**

Անձնական դերանուններ. Հատուկ հարց: **Թեմա 4.** Գոյականի ստացական հոլով: **Թեմա 5.**

Անցյալ անորոշ ժամանակաձև: **Թեմա 6.** „To Have „ in the present.“Some, Any, No“:

Բառակազմություն: Գոյականակերտ վերջածանցներ: **Թեմա 7.** „There is, There are, There was,

there were“. The modal verbs „can“ and „to be able to“: **Թեմա 8.** Զրո հոդի գործածման

առանձնահատկությունները: Ներկա վաղակատար ժամանակաձև: **Թեմա 9.** Modal verbs „

Must, should , have to“:

OL0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) - 2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (34 ժամ գործնական պարապմունք)

Գործնական - 34 ժամ 4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա շփվել պարզ և առօրյա իրավիճակներում, որոնք վերաբերում են ամենօրյա գործունեությանը, օգտագործել մի շարք արտահայտություններ՝ նկարագրելու իր ընտանիքը, բնակության պայմանները, իր համալսարանը, աշխատանքը: Ուսանողը պետք է կարողանա ընթերցել կարճ տեքստեր և գտնել անհրաժեշտ տեղեկությունները տեքստից, ինչպես նաև հասկանալ պարզ տեքստերի, գովազդների, հայատարարությունների բովանդակությունը,
- պետք է իմանա կենսաբանության / ինքնակենսագրության կազմելու բոլոր ձևերը, խոսել մարդկանց մասին, բնութաբերել նրանց և նկարագրել արտաքինը, քաղաքի, նրա ճարտարապետության, տեսարժան վայրերի, մարդկանց մասին,
- տիրապետի լսելու և պարզ հայտարարություններ, նամակներ տեքստեր հասկանալու հմտություններին, ինչպես նաև գրագետ նամակ կամ հաղորդագրություն գրելու և հյուրանոցում կամ աշխատանքի գործակալությունում անձնական թերթիկ լրացնելու հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ժամանակաձևերի համաձայնեցումը անգլերենում:

Թեմա 2. Կրավորական սեռ:

Թեմա 3. Անցյալ և ապառնի շարունական ժամանակաձևեր:

Թեմա 4. Ուղղակի և անուղղակի խոսքի կազմությունը:

Թեմա 5. Որոշիչ հոդի գործածությունը հատուկ գոյականների հետ:

Թեմա 6. Անորոշ դերանուններ:

Թեմա 7. Ընդհանուր ակնարկ դերբայների վերաբերյալ:

Թեմա 8 Բառաշարի, բառակազմական կանոնների և և քերականական կառույցների

կրկնություն:

Օլ/բ-0149 Գերմաներեն լեզու I -2 կրեդիտ

Գործնական - 34 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Համակարգել ուսանողների նախնական գիտելիքները գերմաներեն լեզվի հնչյունաբանության, քերականության և բառագիտության բնագավառներում՝ ստեղծելով անհրաժեշտ հիմք լեզվի ուսումնասիրության հաջորդ փուլերի համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կյուրացնի գերմաներեն լեզվի հնչյունական կազմի հիմնական առանձնահատկությունները,
- կտիրապետի ծրագրով նախատեսված առաջին փուլի համար անհրաժեշտ նվազագույն բառապաշարին,
- կյուրացնի նշված փուլի համար անհրաժեշտ քերականական նյութը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գերմաներենի արտասանական նորմերը: ***Թեմա 2.*** Քերականական կարգեր, դրանց արտահայտման միջոցները գերմաներենում: ***Թեմա 3.*** Պարզ նախադասություն, դրա շարադասությունը: Ուղիղ և շրջուն շարադասություն: ***Թեմա 4.*** «Ընտանիքե, «Իմ մասնագիտությունը, «Համալսարանե, «Իմ հանգստյան օրը, «Ճանապարհորդությունե, «Գերմանիաե:

Օլ/բ-0149. Գերմաներեն լեզու II - 2,5

կրեդիտ Գործնական - 34 ժամ,

(շաբաթական 2ժամ) 2-րդ կիսամյակ,

ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ զարգացնել ուսման առաջին փուլում ձեռք բերած գիտելիքները գերմաներենի ձևաբանության և քերականության բնագավառներում, ինչպես նաև ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այն՝ համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրման նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- գործնականում կկիրառի գերմաներեն լեզվի ձևաբանական և քերականական այն կառույցները, որոնք ուսումնասիրվում են այս փուլում,
- կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարին, որը վերաբերում է մասնագիտական ոլորտին,
- կվարի երկխոսություններ, կկատարի համապատասխան տեքստերի վերարտադրություն և կգրի փոխադրություններ:

Քուլանդակությունը.

Թեմա 1. Գոյականի նշանակությունը և շարահյուսական գործառույթները:

Թեմա 2. Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական դասակարգումը:

Թեմա 3. Նախադասությունների դասակարգումը ըստ հնչերանգի և ըստ կազմության:

Թեմա 4. «Գերմանիայի մեծ քաղաքները», «Ընկերական շրջապատում», «Տնտեսություն և քաղաքականություն», «Իմ զբաղմունքը», «Իմ ուսումը», «Հայաստանի պատմությունից», «Համագործակցություն և այլն»:

Օլբ-0149. Ֆրանսերեն լեզու I - 2

կրեդիտ Գործնական - 34 ժամ,

(շաբաթական 2ժամ) 1-ին

կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր և գրավոր խոսքի ունակություններ, ուղղախոսական-ուղղագրական հմտություններ, տեքստի հետ ինքնուրույն աշխատելու և հաղորդակցվելու կարողություններ

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա ճիշտ արտաբերել ֆրանսերենի հնչյունները, ընդհանուր պատկերացում կունենա ֆրանսերենի ուղղախոսական նորմերի մասին,
2. կկարողանա ճիշտ հնչերանգով ձևակերպել հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները. դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ,

3. կկարողանա ընթերցել աղապտացված տեքստեր հաղորդակցվել ֆրանսերենով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Ֆրանսերենի հնչյունական համակարգը: Ուղղախոսական ուղղագրական

առանձնահատկությունները: **Թեմա 2** Ֆրանսերենի քերականության ընդհանուր

բնութագիրը և հիմնական առանձնահատկությունները: **Թեմա 3** Հոդերի

տեսակները և դրանց գործածության առանձնահատկությունները: **Թեմա 4**

Գոյականի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: Սեռ, թիվ, հոդ:

Թեմա 5 Ածականի տեսակները: Համեմատության աստիճանների կազմության

առանձնահատկությունները:

Օլ/բ-0149 Ֆրանսերեն լեզու II – 2.5

կրեդիտ Գործնական -34 ժամ,

(շաբաթական 2ժամ) 2-րդ

կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերեն լեզվի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ, գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ճիշտ արտասանությամբ ձևակերպել նախադասությունը,
- կկարողանա լսելով հասկանալ և վերաշարադրել տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը,
- կկարողանա զրույց վարել անցած թեմաներով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գոյական անուն, միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը **Թեմա 2.** Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից. - Անորոշ դերանվանական ածականներ: **Թեմա 3.** Հարաբերական դերանուններ, դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ qui, que, dont, ou, le quel և այլն (դասակարգում): **Թեմա 4.** Պայմանական եղանակ, կազմությունը և գործածությունը համադաս և ստորադասական նախադասություններում: **Թեմա 5.** Ըղծական եղանակ: **Թեմա 6.** Ժամանակների համաձայնեցում

Փ/բ-0478. Փիլիսոփայություն – 4 կրեդիտ Դասախոսություն - 32 ժամ,

սեմինար – 20 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ) 5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու էության, բնության և հասարակության օրենքների և օրինաչափությունների մասին: Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կկտիրապետի փիլիսոփայության հետազոտության մեթոդներին,
- կկարողանա ըմբռնել բնության և հասարակական օրենքների բնույթը,
- կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ,
 - կկարողանան տարբերակել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների

առանձնահատկությունները,

- որպես մեթոդաբանություն փիլիսոփայությունը կկիրառի այլ գիտությունների ուսումնառության ընթացքում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: ***Թեմա 2.*** Փիլիսոփայության զարգացման պատմական էտապները: ***Թեմա 3.*** Մատերիա և կեցություն: ***Թեմա 4.*** Հոգևորի (գիտակցության) պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: ***Թեմա 5.*** Իմացության տեսություն: ***Թեմա 6.*** Գիտական իմացության յուրահատկությունը: ***Թեմա 7.*** Սոցիալական փիլիսոփայություն: ***Թեմա 8.*** Հասարակության սոցիալ - տնտեսական համակարգը: ***Թեմա 9.*** Հասարակության քաղաքական համակարգը: ***Թեմա 10.*** Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ: ***Թեմա 11.*** Հասարակական գիտակցություն: ***Թեմա 12.*** Արժեքաբանության փիլիսոփայություն:

Բուհական բաղադրիչ S/բ-0515

Տնտեսագիտություն - 3 կրեդիտ

Դասախոսություն – 20 ժամ, սեմինար – 16 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

4 - րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին
- կիմանա տնտեսագիտական գիտելիքների դերն ու գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում
- կկարողանա ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունը
- կիմանա առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական

հարաբերությունների բնագավառում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: **Թեմա 2.** Ապրանքային արտադրություն: Ապրանք և փող: **Թեմա 3.** Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: **Թեմա 4.** Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: **Թեմա 5.** Ֆիրման շուկայական հարաբերությունների համակարգում: **Թեմա 6.** Ձեռնարկատիրական կապիտալի ձևավորումը: **Թեմա 7.** Ծախքերի տեսությունը: Արտադրություն և ծախքեր: **Թեմա 8.** Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: **Թեմա 9.** Ագրո-արդյունաբերական համալիր: Ռենտայի տեսություն: **Թեմա 10.** Կուտակում, սպառում և ինսայդություն: **Թեմա 11.** Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: **Թեմա 12.** Ինֆլյացիա և գործազրկություն: **Թեմա 13** Դրամա-վարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: **Թեմա 14.** Ֆինանսական համակարգ և ֆինանսական քաղաքականություն: **Թեմա 15.** Պետության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը: **Թեմա 16.** Համաշխարհային տնտեսությունը և զարգացման օրինաչափությունները: Միջազգային արժույթային և ֆինանսական համակարգեր:

1.2.Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

ԻՏՄՄ/բ-0630 Ինֆորմատիկա լաբորատոր

40 ժամ, (շաբաթական 3ժամ) 1-ին

կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ ձևավորել ընդհանուր պատկերացում համակարգչային կիրառական ծրագրերի, նրանց հնարավորությունների և կիրառման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը.

- կտիրապետի համակարգչային կիրառական ծրագրերից օգտվելու հիմնական սկաբունքներին
- կկարողանա ստեղծել տեքստային, հաշվարկային, ներկայացման ֆայլեր, դրանք խմբագրել, կատարել ստեղծագործական աշխատանք:
- Կկարողանա կիրառել կիրառական ծրագրերի գործիքներն ու հրամանները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Համակարգչային ծրագրեր WINDOWS օպերացիոն համակարգի տարրերը:

Աշխատանքային սեղան: **Թեմա 2.** : Ստանդարտ ծրագրեր: Ծրագրային մենյուներ:

Աշխատանքի սկզբունքները: Ֆայլեր: Գործողություններ ֆայլերի հետ: **Թեմա 3.**

MICROSOFT WORD տեքստային խմբագրիչ: Խմբագրում: Աղյուսակներ: **Թեմա 4.** Power

Point ներկայացման ծրագիր: Անիմացիաներ: **Թեմա 5.** Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ:

Բանաձևեր, ֆունկցիաներ:

ԲԱ/բ 0913 Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ II-1,5 կրեդիտ

Դասախոսություն – 18 ժամ, սեմինար – 12 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ) 2-

րդ կիսամյակ, ստուգարք.

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով շրջապատող միջավայրի գործոնների, գոյության միջավայրի մասին: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական և մեթոդական գիտելիքները: Ուսանողներին գաղափար տալ բնական ռեսուրսների, նրանց աղտոտման և մաքրման ճանապարհների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի բնապահպանական հետազոտության մեթոդներին,
- կկարողանա պատրաստել տեղանքի, ռելիեֆի նկարագիրը, կատարել համակեցությունների տարբերակումը և այլն:
- կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բնության պահպանության մեթոդալոգիական և գիտական հիմունքները: Մարդու գործունեությունը և կենսոլորտի էկոլոգիան: **Թեմա 2.** Բնության սպառվող և անսպառ ռեսուրսներ:

Սնման բարդ շղթան և նյութերի շրջանառությունը բնության համակարգում: **Թեմա**

3. Մարդու դերը և տեղը բնության համակարգում: Նրա գործունեության ազդեցությունը: **Թեմա**

4. Հողային ծածկոցի դերը: Հողային ռեսուրսները և նրանց պահպանումը աղակալումից ու ճահճացումից: Էռոզիա և վերակուլտիվացիա: **Թեմա 5.** Ջրի նշանակությունը բնության մեջ և

մարդու կյանքում: Հիդրոսֆերայի տեխնոգենեզ: **Թեմա 6.** Հոսքաջրերի մաքրման մեթոդները:
Հիդրոսֆերայի վտանգները: **Թեմա 7.** Բու-սականության դերը բնության համակարգում և
դրանց դերը մարդու կյանքում: Հայաստանի անտառները և նրանց պահպանման ուղղությամբ
իրականացվող միջոցառումները: **Թեմա 8.** Կենդանական աշխարհի
պահպանությունը: Արդյունաբերական և ոչ արդյունաբերական կենդանիների
պահպանություն: Կենսույթի տեխնոգենեզ:

Բժշկ/բ-0875. Քաղաքաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմն. – 2 կրեդիտ

Դասախոսություն –18 ժամ, գործնական -12ժամ, (շաբաթական 3ժամ)

8-րդ կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը .

Ուսանողներին սովորեցնել հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցներին, բնական աղետների և վթարների դեպքում բնակչության պաշտպանության եղանակները, արտակարգ իրավիճակներում և ռազմական դրության ժամանակ տնտեսության օբյեկտների գործունեության կայունության բարձրացման ուղիները և եղանակները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա բնակչության և քաղաքացիական պաշտպանության հիմունքները,
- կտիրապետի հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցներից, բնական աղետներից և վթարներից բնակչության պաշտպանության եղանակներին ու միջոցներին,
- կկարողանա կազմակերպել և իրականացնել պարապմունքներ հանրակրթական դպրոցների ցածր դասարանների աշակերտների հետ:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության կառավարման պետական միասնական համակարգը, իրավական նորմատիվ բազան: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղիները: **Թեմա 3.**

Հարձակման ժամանակակից զանգվածային և սովորական միջոցները: **Թեմա 4.** Քիմիական վարակման օջախները և քիմիական իրադրության գնահատման մեթոդները: **Թեմա 5.**

Ճառագայթային վարազման օջախները և ճառագայթային իրադրության գնահատումը:

Թեմա 6. ԱԻ և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության հիմնական

եղանակները, ձևերը և միջոցառումների կազմակերպումը: **Թեմա 7.** ԱԻ ռիսկի գնահատումը:

Թեմա 8. ԱԻ և ՔՊ պլանների կազմման հարցերը: **Թեմա 9.** ԱԻ օպերատիվ միջոցառումների

կազմակերպումը: **Թեմա 10.** ԱԻ և ռազմական դրության ժամանակ ուս.

հաստատությունների գործունեության կայունությունը և նրա բարձրացման ուղիներն ու

նպատակները: **Թեմա 11.** ԱԻ և ռազմական դրության ժամանակ փրկարարական

անհետաձգելի աշխատանքների կազմակերպումը: **Թեմա 12.** Հանրակրթական դպրոցների 2-րդ, 5-րդ, 6-րդ դասարանների հետ «ՔՊ և ԱԻ հմնահարցերով և պարապմունքների անցկացման մեթոդիկան:

1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

Ա/բ-0380 Գծանկարչություն I -5 կրեդիտ

Գործնական -60 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
 - տիրապետի հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,
- կարողանան տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանա կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գծանկարը որպես կերպարվեստի հիմք: Կառուցողական գծանկարը, օդային և գծային հեռանկարը, դրանց կիրառումը և հիմնական դրույթները: **Թեմա 2.** Առնվազն երկու գիպսե երկրաչափական մարմինների կառուցողական գծանկար: **Թեմա 3.** Կենցաղային առարկաների ճեպանկարներ: Լուսաստվերի նշանակությունը ծավալի ստեղծման գործում, առարկաների տարածական դիրքը գծանկարում: **Թեմա 4.** Երկու գիպսե երկրաչափական առարկաներից նատյուրմորտի գծանկար: **Թեմա 5.** Միջին բարդության գիպսե զարդաքանդակի գծանկար: **Թեմա 6.** Ծալքերով կտորի գծանկար: Ծալքերով կտորի վրա կենցաղային երկու առարկայի և գիպսե զարդաքանդակով նատյուրմորտի

գծանկար:

Թեմա 7.

Մարդու ֆիզուրայի ճեպանկարներ ինտերյերում:

Թեմա 8

Ճեպանկարի դերը գեղարվեստական ընկալման համակարգում: Ճեպանկարային նյութերի և տեխնիկայի բազմազանությունը: Տարբեր ֆոնի, ծավալի և ֆակտուրայի առարկաների ճեպանկարներ:

Ա/բ-0380 1. Գծանկարչություն –II 5 կրեդիտ

Գործնական - 60 ժամ, (շաբաթական 4ժամ)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները պետք է.

- կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետեն հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,
- կարողանան տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանան կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տարբեր տոնայնության, ծավալի և ֆակտուրայի առարկաներից կազմված նատյուրմորտի գծանկար: **Թեմա 2.** Նախնական տեղեկություններ մարդու գլխի անատոմիական կառուցվածքի մասին: **Թեմա 3.** Գիպսե դիմակի գծանկար /Միքելանջելո՝ «Դավիթը»: **Թեմա 4.** Կենդանիների և թռչունների անատոմիական կառուցվածքի առանձնահատկությունները, դրանց ճեպանկարային պատկերումը և պատկերումը որպես գծանկար: **Թեմա 5.** Մարդու գանգի անատոմիական կառուցվածքը: Գանգի ուղեղային և դիմային ոսկրերի կառուցվածքն ու կառուցման օրինաչափությունները գծանկարում: Գանգի գծային պատկերումը երեք դիրքից: **Թեմա 6.** Գիպսե գլխի գծանկար: **Թեմա 7.** Մարդու գլխի ճեպանկարներ բնօրինակից:

Ա/բ-0380 2. Գծանկարչություն III -6 կրեդիտ

Գործնական -72 ժամ, (շաբաթական 6 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությամբ,
- կարողանա տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանա կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ընդհանրացում և տեղայնացում: Ուսումնական գծանկարի բովանդակության ընկալում: Գիպսե գլխի գծանկար՝ վառ արտահայտված դիմանկարային ինքնատիպ կողմերով /Վոլտեր/ : **Թեմա 2.** Մարդու գլխի ճեպանկարներ բնօրինակից: **Թեմա 3.** Ստատիկ վիճակներում մարդու ֆիգուրայի ճեպանկարներ: **Թեմա 4.** Ինտերյերի կառուցողական գծանկար: **Թեմա 5.** Մարդու գլխի մկանախումբը, դրա ազդեցությունը պլաստիկայի վրա: **Թեմա 6.** Մարդու գլխի անատոմիական մոդելի գծանկար /Էկորժե, Հուդոն/: **Թեմա 7.** Նախորդ առաջադրանքը՝ հիշողությամբ: **Թեմա 8.** Մարդու գլխի գծանկար բնօրինակից: **Թեմա 9.** Տարբեր տարիքի և սեռի մարդկանց ճեպանկար-դիմանկարներ: **Թեմա 10.** Ծերունու գլխի գծանկար բնօրինակից: Նախորդ առաջադրանքը հիշողությամբ:

Ս/բ-0380 3. Գծանկարչություն IV -3 կրեդիտ

Գործնական - 36 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,

- տիրապետի հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,
- կարողանա տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանա կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մարդու գլխի ճեպանկարներ տարբեր դիրքերից: ***Թեմա 2.*** Կնոջ գլխի գծանկար բնօրինակից: ***Թեմա 3.*** Քաղաքային տրանսպորտի, շինարարական տեխնիկայի ճեպանկարներ: ***Թեմա 4.*** Հիմնական տեղեկություններ գծանկարային նյութերի և տեխնիկայի մասին: ***Թեմա 5.*** Տարեց մարդու գլխի գծանկար՝ ռակուրսի մեջ: ***Թեմա 6.*** Մարդու ֆիգուրայի ճեպանկարներ՝ ստատիկ և դինամիկ վիճակներում: ***Թեմա 7.*** Ստեղծագործական մոտեցման խնդիրները գծանկարում: ***Թեմա 8.*** Բնորդի գլխի գծանկար, տիպային առանձնահատկությունների բացահայտում:

Ա/բ-0380 4. Գծանկարչություն V- 3 կրեդիտ

Գործնական- 36 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
 - տիրապետի հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,
- կարողանա տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանա կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած

հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը

.

Թեմա 1. Հագուստով մարդու ֆիզուրայի ճեպանկարներ: **Թեմա 2.** Դիմանկար: Դիմանկարային պատկերման առանձնահատկությունները: **Թեմա 3.** Կնոջ դեմքի գծանկար՝ վառ արտահայտված տիպային առանձնահատկություններով: **Թեմա 4.** Բնորդի գլխի գծանկար: **Թեմա 5.** Դիմանկարային ճեպանկարներ: **Թեմա 6.** Մարդու կմախքի անատոմիական վերլուծությունը ուսումնական գծանկարի խնդիրների շրջանակում: **Թեմա 7.** Անատոմիական մոդելից մարդու կմախքի գծանկար: **Թեմա 8.** Դինամիկ վիճակներում մարդու կմախքի ճեպանկարներ երևակայությամբ:

Ա/բ-0380 5. Գծանկարչություն VI- 5 կրեդիտ

Գործնական- 60 ժամ, (շաբաթական 5 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները պետք է.

- կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետեն հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,
- կարողանան տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանան կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մարդու գլխի պատկերման մեթոդական հաջորդականությունը: **Թեմա 2.** Հագուստով մարդու ֆիզուրայի ճեպանկարներ ստատիկ և դինամիկ վիճակներում: **Թեմա 3.** Ուսումնական գծանկար: **Թեմա 4.** Գիպսե մոդելից մարդու ձեռքի գծանկար: **Թեմա 5.** Բնորդի նախաբազկի, դաստակի և ֆալանգների գծանկար: **Թեմա 6.** Գիպսե մոդելից մարդու ոտքի գծանկար: **Թեմա 7.** Մարդու մարմնի գծանկար բնօրինակից՝ անատոմիական շեշտադրումով: **Թեմա 8.** Մարդու ֆիզուրայի ճեպանկարներ բնօրինակից:

Ա/բ-0380 6. Գծանկարչություն VII- 4 կրեդիտ

Գործնական -48 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,
- կարողանա տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանա կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մարդու մարմնի ծավալների վերլուծությունը գծանկարում: **Թեմա 2.** Կանգնած դիրքում կանացի ֆիգուրայի գծանկար: **Թեմա 3.** Նստած դիրքում տղամարդու ֆիգուրայի գծանկար: **Թեմա 4.** Մարդու ֆիգուրայի տարածական խնդիրների լուծումը ինտերյերում: Բնորդի գծանկար կենցաղային առարկաների միջավայրում: **Թեմա 5.** Բնօրինակից մարդու ֆիգուրայի թեմատիկ ձեպանկարներ: **Թեմա 6.** Բարդ շարժման մեջ մարդու ֆիգուրայի գծանկար:

Ա/բ-0380 7. Գծանկարչություն- VIII - 3 կրեդիտ

Գործնական 48 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գծանկարչական ընդհանուր կարողությունների, հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողին պատրաստել ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքի:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,

տիրապետի հիմնական, օժանդակ, առանցքային գծերով կառուցման սկզբունքներին, շտրիխապատման հիմունքներին, շրջապատող իրականությունը տեսնելու և այն պատկերելու, վերարտադրելու կարողությանը,

:

- կարողանա տիրապետել աշխատանքային կուլտուրայի հիմունքներին,
- կարողանա կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ՝ հենվելով իրենց ձեռք բերած հմտությունների և կարողությունների վրա:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բարդ շարժման մեջ մարդու ֆիզուրայի գծանկար: **Թեմա 2.** Ուսումնական և ստեղծագործական խնդիրները և դրանց փոխկապակցումը գծանկարում: Մարդու ֆիզուրայի գծանկար ինտերյերում: **Թեմա 3.** Ինտերյերում հագուստով մարդու գծանկար թեմատիկ բովանդակությամբ: **Թեմա 4.** Թեմատիկ բովանդակությամբ փողոցային բազմաֆիզուր տեսարանների ձեպանկարներ: **Թեմա 5.** Մարդու ֆիզուրայի գծանկար շարժման մեջ: **Թեմա 6.** Մարդու ֆիզուրայի ձեպանկարներ բազմաբնույթ շարժումների մեջ:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն I -3 կրեդիտ

Գործնական 48 ժամ, (շաբաթական 3ժամ)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ձարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակալաց վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հասկացություն գունանկարի մասին: Իրապաշտական գեղանկարչության խնդիրները: **Թեմա 2.** Երկրաչափական մարմիններից նատյուրմորտ չեզոք ֆոնի վրա: **Թեմա 3.** Գաղափար գունային սպեկտորի մասին: Աքրոմատիկ և քրոմատիկ գույներ, սառը և տաք

երանգներ, ջրաներկի տեխնիկան, նատյուրմորտ գույնով մոտ առարկաներից, նատյուրմորտ հակադիր գունային գամմայով: **Թեմա 4.** Գունային գամմա: Կոլորիտը որպես գեղանկարի կարևորագույն որակ և արտահայտչականության միջոց: **Թեմա 5.** Նատյուրմորտ լույսին հակառակ երանգավորումով:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն II-6 կրեդիտ

գործնական 72 ժամ, (շաբաթական 6 ժամ)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակապալաց վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տարածության պատկերումը գեղանկարում: Նատյուրմորտ ինտերիերում: Գունավոր ֆոնի վրա սպիտակ առարկաներով նատյուրմորտ: **Թեմա 2.** Նատյուրմորտ հակադիր գունային գամմայով՝ հիմնականում սառը տոների գերակշռությամբ: **Թեմա 3.** Գիպսե զարդաքանդակով նատյուրմորտ որոշակի գունային գամմայով: **Թեմա 4.** Պլեներում գարնանային բնանկարների էտյուդներ:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն III -4 կրեդիտ

Գործնական 72 ժամ, (շաբաթական 6 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակապալաց

վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,

:

- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դիմացից լուսավորված 2-3 առարկաների նատյուրմորտ: **Թեմա 2.** Լույսին հակառակ նատյուրմորտ: **Թեմա 3.** Նատյուրմորտ կենցաղային իրերից, առարկաներից: **Թեմա 4.** Նատյուրմորտ խոհանոցային առարկաներից:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն IV -3 կրեդիտ

Գործնական -36ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակալաց վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Նատյուրմորտ ինտերյերում՝ ոչ բարդ առարկաներով: **Թեմա 2.** Նատյուրմորտ գիպսե գլխով: **Թեմա 3.** Բնորդի գլխի էտյուդ: **Թեմա 4.** Բնորդի գլխի էտյուդ՝ չեզոք ֆոնի վրա: **Թեմա 5.** Գունավոր ֆոնի վրա Կանացի դիմանկար:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն V -4 կրեդիտ

Գործնական 66 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակալաց
վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տարեց մարդու էտյուդ: ***Թեմա 2.***Տղամարդու ֆիգուրայի էտյուդ նստած վիճակում:

Թեմա 3. Բնորդի էտյուդ՝ ձեռքերի կոմպոզիցիոն լուծումներով: ***Թեմա 4.*** Մարդու ֆիգուրան ինտերյերում: ***Թեմա 5.*** Մարդու ֆիգուրայի կարճատև էտյուդ:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն VI-5 կրեդիտ

Գործնական 60 ժամ, (շաբաթական 5 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակասլաց վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բնորդի էտյուդ՝ ձեռքերի կոմպոզիցիոն լուծումներով: ***Թեմա 2.*** Մարդու ֆիգուրան ինտերյերում: ***Թեմա 3.*** Մարդու ֆիգուրայի կարճատև էտյուդները: ***Թեմա 4.*** Մարդու ֆիգուրան շարժման մեջ: ***Թեմա 5.*** Քաղաքային բնակարի կարճատև էտյուդներ: ***Թեմա 6.*** Գունանկար

տեմպերայով: Ինտերյերի մի հատվածի գեղանկարչական պատկերում: *Թեմա 7.* Չեզոք ֆոնի վրա մարդու դիմանկարի էտյուդ: *Թեմա 8.* Հագուստով տղամարդու էտյուդ չեզոք ֆոնի վրա: *Թեմա 9.* Հագուստով ֆիգուրայի էտյուդ լույսին հակառակ: *Թեմա 10.*

Կանացի դիմանկար գունագեղ ֆոնի վրա: **Թեմա 11.** Ֆիգուրայի էտյուդ նատյուրմորտի ֆոնի վրա: **Թեմա 12.** Երկֆիգուր կոմպոզիցիոն էտյուդ կենցաղային առարկաներով: **Թեմա 13.** Գարնանային կարճատև էտյուդներ: **Թեմա 14.** Գլխի էտյուդի հաջորդականությունը; **Թեմա 15.** Բնորդի գլխի էտյուդ չեզոք ֆոնի վրա:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն VII-4 կրեդիտ

Գործնական 48 ժամ, (շաբաթական 6 ժամ) 7-

րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակապալաց վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գունանկար տեմպերայով: **Թեմա 2.** Ինտերյերի մի հատվածի գեղանկարչական պատկերում: **Թեմա 3.** Բնորդի գլխի էտյուդ ընդհանրացված ձևերի մեջ: **Թեմա 4.** Բնանկարի էտյուդ / տեմպերա/: **Թեմա 5.** Ոչ բարդ նատյուրմորտ: **Թեմա 6.** Տարեց բնորդի էտյուդ մուգ ֆոնի վրա: **Թեմա 7.** Կանացի գլխի էտյուդ գունավոր ֆոնի վրա: **Թեմա 8.** Բնորդի իրանի էտյուդ: **Թեմա 9.** Կոմպոզիցիոն խնդիրներ դիմանկարի մեջ: **Թեմա 10.** Ֆիգուրայի էտյուդ մուգ ֆոնի վրա: **Թեմա 11.** Գույնով մարդու գլխի ձեպանկարներ:

Ա/բ-0381 Գունանկարչություն VIII-4 կրեդիտ

Գործնական 48 ժամ, (շաբաթական 5 ժամ) 8-

րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Զարգացնել առաջադրանքները արագ ընկալելու և արդյունավետ, նպատակապալաց

վերլուծելու փորձը, ներդաշնակել ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և վերարտադրել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, գունային առանձնահատկությունները,
- կարողանա լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և լուսաստվերի իմացությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գունանկար տեմպերայով: ***Թեմա 2.*** Ինտերյերի մի հատվածի գեղանկարչական պատկերում: ***Թեմա 3.*** Բնորդի գլխի էտյուդ ընդհանրացված ձևերի մեջ: ***Թեմա 4.*** Բնանկարի էտյուդ / տեմպերա/: ***Թեմա 5.*** Ոչ բարդ նատյուրմորտ: ***Թեմա 6.*** Տարեց բնորդի էտյուդ մուգ ֆոնի վրա: ***Թեմա 7.*** Կանացի գլխի էտյուդ գունավոր ֆոնի վրա: ***Թեմա 8.*** Բնորդի իրանի էտյուդ: ***Թեմա 9.*** Կոմպոզիցիոն խնդիրներ դիմանկարի մեջ: ***Թեմա 10.*** Ֆիգուրայի էտյուդ մուգ ֆոնի վրա: ***Թեմա 11.*** Գույնով մարդու գլխի ձեպանկարներ:

Ա/բ-0383 Կոմպոզիցիա-2 կրեդիտ

Գործնական 28 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Կերպարվեստի հիմնախնդրի՝ կոմպոզիցիոն մտածողության ներդնում:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարման ընթացքում,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և պատկերել օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը՝ համապատասխանաբար տեղաբաշխելով աշխատանքային դաշտում,
- կարողանան օդային հեռանկարում ճշգրիտ կառուցել առաջադրված օբյեկտները,
- զարգացնեն և կներդաշնակեն իրենց ընկալման տրամաբանական և հուզական կողմերը,
- սովորեն գործնականորեն կիրառել գեղարվեստական գործունեության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կոմպոզիցիան որպես ուսումնական առարկա, նրա նպատակներն ու

խնդիրները:Նատյուրմորտի կոմպոզիցիան: Ոչ բարդ թեմատիկ նատյուրմորտի
կոմպոզիցիայի նկարման խնդիրները: *Թեմա .2* Կոմպոզիցիայի կատարման առանձին
փուլերի զարգացման հիմքերը: Մեթոդների փնտրումներ:

Թեմա 3. Տոնային, գունային խնդիրների լուծումները թեմատիկ նատյուրմորտի էսքիզներում: **Թեմա 4.** Թեմատիկ նատյուրմորտի էսքիզներ:

Ա/բ-0383 Կոմպոզիցիա -2 կրեդիտ

Գործնական 28 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

6-րդ, կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Կերպարվեստի հիմնախնդրի՝ կոմպոզիցիոն մտածողության ներդնում:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարման ընթացքում,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և պատկերել օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը՝ համապատասխանաբար տեղաբաշխելով աշխատանքային դաշտում,
- կարողանա օդային հեռանկարում ճշգրիտ կառուցել առաջադրված օբյեկտները,
- սովորեն գործնականորեն կիրառել գեղարվեստական գործունեության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. կոմպոզիցիայի կանոնները, ձևերը, մեթոդները: **Թեմա 2.** Թեմատիկ բարդ նատյուրմորտի կատարում:

Ա/բ-0383 Կոմպոզիցիա -2 կրեդիտ

Գործնական 48 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

7-րդ, կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Կերպարվեստի հիմնախնդրի՝ կոմպոզիցիոն մտածողության ներդնում:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարման ընթացքում,
- կարողանա ինքնուրույն ընկալել և պատկերել օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը՝ համապատասխանաբար տեղաբաշխելով աշխատանքային դաշտում,

- կարողանա օդային հեռանկարում ճշգրիտ կառուցել առաջադրված օբյեկտները,
- սովորեն գործնականորեն կիրառել գեղարվեստական գործունեության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա. 1 Նատյուրմորտը ինտերիերում, նախատեսված բարդ կոմպոզիցիայի համար:

Թեմա.2 Նատյուրմորտը ինտերիերում, գունային խնդիրների լուծումներ:

Ա/բ-0384 Հաստոցային գրաֆիկա -2 կրեդիտ

Գործնական 33 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

5-րդ կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել հաստոցային գրաֆիկա առարկայի, նրա առանձին տարատեսակների, դրանց ստեղծման առանձնահատկությունների մասին գիտելիքներով, որոնք նրանց հնարավորություն կտան շրջապատող աշխարհը վերարտադրել գրաֆիկական լուծումներով:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի հաստոցային գրաֆիկայի բոլոր հնարներին և մեթոդներին,
- տիրապետի նյութի վրա աշխատելու բոլոր տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ծանոթություն գրաֆիկայի՝ որպես արվեստի ժանրի, նրա տեսակներին և նշանակությանը: ***Թեմա 2.*** Գիրք և գրքի գրաֆիկա: Ձեռագիր մատյան:***Թեմա 3.*** Թերթ, ամսագրային նկարազարդում, ձևավորում, տառատեսակներ:***Թեմա 4.*** Պաստառ: ***Թեմա 5.*** Ուրվագիծ:

Ա/բ-0384 Հաստոցային գրաֆիկա -2 կրեդիտ

Գործնականական 33 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել հաստոցային գրաֆիկա առարկայի, նրա առանձին տարատեսակների, դրանց ստեղծման առանձնահատկությունների մասին գիտելիքներով, որոնք նրանց հնարավորություն կտան շրջապատող աշխարհը

վերարտադրել գրաֆիկական լուծումներով:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի հաստոցային գրաֆիկայի բոլոր հնարներին և մեթոդներին,
- տիրապետի նյութի վրա աշխատելու բոլոր տեխնոլոգիաներին:

Քուլանդակությունը.

Թեմա 1. Գրքի տպագրության գյուտը և տեքստի տպաքանակի բազմացումը:

Թեմա 2. Տեքստի ուսումնասիրում, նրա ձևավորման նախագիծը, նպատակը, միջոցները, պայմանները: **Թեմա 3** Հեքիաթի նկարագրություն: **Թեմա 4.** Գրքի մակետի պատրաստում:

Ա/բ-0385 Քանդակ և պլաստիկ անատոմիա - 4 կրեդիտ

Գործնական 66 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Քանդակ և պլաստիկ անատոմիան համարվում է այն հիմնական առարկաներից մեկը, որը պրոֆեսիոնալ գիտելիքների հողի վրա ձևավորում է ստեղծագործական ճիշտ մտածելակերպ: Մարդու պլաստիկ անատոմիայի վերաբերյալ ստույգ գիտելիքները բացառապես մեծ ներգործություն ունեն կերպարվեստի այնպիսի տեսակների վրա, ինչպիսիք են քանդակը, գրաֆիկան, գեղանկարչությունը և այլն: Քանդակի գործնական պարապմունքների ընթացքում ուսանողների մոտ զարգանում է տեսնելու և աշխատանքին հաղորդելու իրականության եռաչափ պլաստիկան և ծավալը, որը գուցորդվում է անատոմիական ճշգրիտ պատկերացումներով:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- Ձեռք կբերի տեսական գիտելիքներ քանդակագործության պատմության վերաբերյալ՝ օրինակ բերելով համաշխարհային արվեստի գործերը, ցույց տալով քանդակի բովանդակության և գեղարվեստաարտահայտչականության անքակտելի կապը,
- Ձեռք կբերի տեսական գիտելիքներ պլաստիկ անատոմիայի պատմության, զարգացման և ուսումնասիրության վերաբերյալ:
- Գործնական գիտելիքներ շրջանակներում կարողանա մարդու անատոմիական պլաստիկան գրագիտորեն կիրառել կերպարվեստի բոլոր

տեսակներում.

- Ջարգացնի բնօրինակից ծեփակերտման կարողությունը՝ ծանոթացնելով կոշտ նյութերով աշխատելու առանձնահատկություններին / փայտ, քար, գիպս և այլն/,

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Քանդակագործությունը որպես կերպարվեստի տեսակ: **Թեմա 2.**

Քանդակագործության տեսակները: **Թեմա 3.** Պլաստիկ անատոմիան որպես գիտություն: Մարդու պլաստիկ անատոմիայի ուսումնասիրությունը:

Թեմա 4. Մարդու

մարմնի կառուցման հիմնական օրինաչափությունների ուսումնասիրությունը: **Թեմա 5.**

Մարդու կմախքի և մկանների պլաստիկ վերլուծությունը:

Թեմա 6. Քանդակագործությունը որպես կերպարվեստի տեսակ: **Թեմա 7.**

Քանդակագործության տեսակները: **Թեմա 8.** Պլաստիկ անատոմիան որպես

գիտություն: Մարդու պլաստիկ անատոմիայի ուսումնասիրությունը: **Թեմա 9.** Մարդու

մարմնի կառուցման հիմնական օրինաչափությունների ուսումնասիրությունը: **Թեմա 10.**

Մարդու կմախքի և մկանների պլաստիկ վերլուծությունը:

Ա/բ-0386 Մանրանկարչություն- 3 կրեդիտ

Գործնական 36 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը

Ուսանողներին զինել մանրանկարի, գեղանկարչության մի ուրույն ձևի առանձնահատկությունների և կատարման եղանակների մասին գիտելիքներով: Ձևավորել մանրանկարչական մտածողություն, խորացնել ճաշակ մանրանկարչության նկատմամբ:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի մանրանկար կառուցելու բոլոր հնարներին և մեթոդներին,
- տիրապետի նյութի վրա աշխատելու բոլոր տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մանրանկարչությունը որպես գեղանկարչության գործունեության տեսակ:

Մանրանկարչության հնագույն օրինակները: **Թեմա 2.** Հայկական մանրանկարչություն: **Թեմա**

3. Վասպուրականի մանրանկարչության դպրոց 13-17-րդ դդ.: **Թեմա 4.** Կիլիկյան

մանրանկարչության դպրոց:

Ա/բ-0382 Նկարչական նյութերի տեխնոլոգիա 2 կրեդիտ

Գործնական –30ժամ, (շաբաթական 2 ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել նկարչական տարբեր նյութերով աշխատելու տեխնիկային, փորագրման, քանդակագործական նյութերով աշխատելու տեխնոլոգիային , այդ նյութերի առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- տիրապետի նկարչական նյութերի ստացման եղանակներին, լուծիչների օգտագործման եղանակներին, թղթի, ստվարաթղթի, կտավի առանձնահատկություններին, քանդակագործության, փորագրության տեխնոլոգիային:
- կարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել նկարչության մեջ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Նկարչական նյութերի տեխնոլոգիա առարկան ր նրա խնդիրները:

Թեմա2 Գեղանկարչական նյութեր, գեղանկարչությունը ջրաներկով, յուղաներկով:

Յուղաներկի համարն օգտագործվող լուծիչներ: ***Թեմա 3.*** Թուղթ, ստվարաթուղթ, դրանց առանձնահատկությունները, որպես գեղանկարչության կատարման հիմք: ***Թեմա 4.***

Գեղանկարչություն տեմպերայով, գուաշով: Տեխնիկական և ստեղծագործական խնդիրները դիմանկարի, բնանկարի, նատյուրմորտի կատարման ժամանակ: ***Թեմա 5.*** Մատիտներ, սոուս, սանգինա, կավճաներկ, դրանց առանձնահատկությունները, դրանցով աշխատելու տեխնիկան:

Թեմա 6 Ջրաներկի և տուշի ֆգիկական հնարավորությունները,աշխատելու տեղնիկան: ***Թեմա***

7. Տպագրական գրաֆիկա /հաստոցային գրաֆիկա/, դրանց տեսակները: ***Թեմա 8*** Տպագրական

արվեստի կատարման տեխնիկան, ներկանյութերը, աշխատանքային գործիքներ: ***Թեմա 9.***

Փորագրման արվեստ/ լինոփորագրություն/ տեսակները: ***Թեմա 10***

Քանդակագործական նյութեր. դրանցով աշխատելու տեխնոլոգիան, քանդակների ձուլման նյութերը և դրանց առանձնահատկությունները: ***Թեմա 11*** Դեկորատիվ - կիրառական արվեստի նյութերը, նրանց առանձնահատկությունները:

Ս/բ-0390 Դիզայն և նախագծում -2 կրեդիտ

Գործնական 24 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակ

ը

Ուսանողներին զինել դիզայնի ամենատարբեր ուղղությունների և կատարման եղանակների մասին գիտելիքներով՝ նրանց մոտ ձևավորելով դիզայնի հեռանկար կառուցելու հմտություններ և կարողություններ:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի դիզայնի բոլոր հնարներին և մեթոդներին, նյութի վրա աշխատելու համապատասխան տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա1 Կենցաղային առարկայի գեղարվեստա-կոնստրուկտորական նախագիծ: **Թեմա2**

Մանկական կահույքի գեղարվեստա-կոնստրուկտորական նախագիծ: **Թեմա3**

Առանձնատան ցանկապատի գեղարվեստա-կոնստրուկտորական նախագիծ: **Թեմա4**

Մոդելի պատրաստում:

Ա/բ-0390 Դիզայն և նախագծում -2 կրեդիտ

Գործնական 28 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Ուսանողներին զինել դիզայնի ամենատարբեր ուղղությունների և կատարման եղանակների մասին գիտելիքներով՝ նրանց մոտ ձևավորելով դիզայնի հեռանկար կառուցելու հմտություններ և կարողություններ:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի դիզայնի բոլոր հնարներին և մեթոդներին, նյութի վրա աշխատելու համապատասխան տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա1. Կենցաղային առարկայի գեղարվեստա-կոնստրուկտորական նախագիծ: **Թեմա2.**

Կահույքի Գ.Կ.Ն.: **Թեմա3.** Առանձնատան էքստերիերի Գ.Կ.Ն.: **Թեմա4.** Ինտերիերի

պատրաստում:

Ա/բ-0387 Դեկորատիվ կիրառական արվեստի հիմունքներ -2 կրեդիտ-

Դասախոսություն-16, Գործնական 24 ժամ. (շաբաթական 3ժամ)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

.

Ուսանողներին զինել դեկորատիվ կիրառական արվեստի ամենատարբեր ուղղությունների և կատարման եղանակների մասին գիտելիքներով՝ ձևավորելով ճաշակ դեկորատիվ արվեստի նկատմամբ:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի դեկորատիվ կիրառական արվեստի բոլոր հնարներին և մեթոդներին,
- տիրապետի նյութի վրա աշխատելու համապատասխան տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա1. Նատյուրմորդ դեկորատիվ լուծումով-ամրացնել գիտելիքները գույնի և ձևի ընտրությամբ: **Թեմա2.** Խճանկարի էսքիզ-խճանկար նյութի վրա, ուսանողներին ծանոթացնել ապակու և քարի հետ աշխատելու հնարներին:

Թեմա3. Ապակենկարի էսքիզ: **Թեմա4.** Ազատ աշխատանք:

Ա/բ-0387 Դեկորատիվ կիրառական արվեստի հիմունքներ -2 կրեդիտ-

Դասախոսություն-16, Գործնական 16 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել դեկորատիվ կիրառական արվեստի ամենատարբեր ուղղությունների և կատարման եղանակների մասին գիտելիքներով՝ ձևավորելով ճաշակ դեկորատիվ արվեստի նկատմամբ:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի դեկորատիվ կիրառական արվեստի բոլոր հնարներին և մեթոդներին,
- տիրապետի նյութի վրա աշխատելու համապատասխան տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կարպետի եզրագարդ՝ կենդանական և բուսական էլեմենտներից:

Թեմա 2. Ստանալ եզրագարդող զարդանախշ:

Թեմա 3. Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումով /երևակայությամբ/:

Ա/բ-0387 Դեկորատիվ կիրառական արվեստի հիմունքներ -2 կրեդիտ

Գործնական 33 ժամ, (շաբաթական 3ժամ)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել դեկորատիվ կիրառական արվեստի ամենատարբեր ուղղությունների և կատարման եղանակների մասին գիտելիքներով՝ ձևավորելով ճաշակ դեկորատիվ արվեստի նկատմամբ:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի դեկորատիվ կիրառական արվեստի բոլոր հնարներին և մեթոդներին,
- տիրապետի նյութի վրա աշխատելու համապատասխան տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Երկրաչափական մեկ մոդուլով կազնել կոմպոզիցիա:

Թեմա 2. Պարզ նատյուրմորտ՝ դեկորատիվ պլանով:

Թեմա 3. Դիտման կետից որոշել գեղագարդող կոմպոզիցիոն խնդիրներ:

Թեմա 4. Կարպետի եզրագարդ:

Թեմա 5. Նատյուրմորտ՝ դեկորատիվ պլանով:

Ա/բ-0388 Հայ և համաշխարհային կերպարվեստի պատմություն I -3 կրեդիտ

Դասախոսություն - 16ժամ, գործնական 12 ժամ

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Նպատակը՝ ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ հայ և համաշխարհային կերպարվեստի անցյալի և ներկայի նվաճումներին: Ճանաչելի դարձնել համաշխարհային կերպարվեստի գլուխգործոցները առանձին արվեստագետների ստեղծագործությունները: Ձևավորել գեղագիտական ճաշակ առանձին ստեղծագործությունների և ժամանակաշրջանների մասին:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- յուրացնի արվեստի պատմության անցած ուղու փուլերը,
- ձեռք բերած գիտելիքները ի սպաս կղնի արվեստի բովանդակային ճանաչողությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հին աշխարհի արվեստը: *Թեմա 2.* Հին Եգիպտոսի արվեստը: Հին Հունաստանի արվեստը: *Թեմա 3.* Հին Հունաստանի արվեստի դասական շրջանը: *Թեմա 4.* Հին Հռոմի

արվեստը: *Թեմա 5*. Հելլենիզմ: Հին Եգիպտոսի արվեստը: Հին Հունաստանի արվեստը: Հին Հունաստանի դասական արվեստը: *Թեմա 6*. Բաբելական արվեստ: *Թեմա 7*. Բյուզանդիայի արվեստը: *Թեմա 8*. Միջնադարյան Ռուսիայի արվեստը:

Ա/բ-0388 Հայ և համաշխարհային կերպարվեստի պատմություն II -3 կրեդիտ

Դասախոսություն – 16 ժամ, գործնական 12 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել արվեստի պատմության զարգացման փուլերին՝ խթանելով նրանց անալիտիկ մտածողության զարգացումը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- յուրացնի արվեստի պատմության անցած ուղու փուլերը,
- ձեռք բերած գիտելիքները ի սպաս կդնի արվեստի բովանդակային ճանաչողությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արևմտաեվրոպական արվեստ: Վերածնունդ: *Թեմա 2*. Վերածննդի արվեստը Իտալիայում 13-16-րդ դդ.: *Թեմա 3*. Եվրոպական գեղանկարչությունը 17-18-րդ դդ.: *Թեմա 4*. 18-րդ դ. վերջի և 19-րդ դ. սկզբի արևմտաեվրոպական արվեստը: *Թեմա 5*. 19-րդ դ. երկրորդ կեսի և 20-րդ դ. սկզբի Եվրոպական արվեստը: *Թեմա 6*. 20-րդ դ. առաջին կեսի կերպարվեստի հիմնական միտումները: *Թեմա 7*. Ռուսական արվեստը 19-20-րդ դդ.:

Ա/բ-0391 Հայ և համաշխարհային կերպարվեստի պատմություն III -4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 26 ժամ, գործնական 24 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել արվեստի պատմության զարգացման փուլերին՝ խթանելով նրանց անալիտիկ մտածողության զարգացումը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- յուրացնի արվեստի պատմության անցած ուղու փուլերը,
- ձեռք բերած գիտելիքները ի սպաս կդնի արվեստի բովանդակային ճանաչողությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. 17-18-րդ դ.դ. արևմտաեվրոպական արվեստ: ***Թեմա 2.*** Եվրոպական արվեստը 19-րդ դ. երկրորդ կեսին: ***Թեմա 3.*** 20-րդ դ.դ. եվրոպական արվեստ:

Մ/բ-0391 Հայ և համաշխարհային կերպարվեստի պատմություն IV- 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 26 ժամ, գործնական 24 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել արվեստի պատմության զարգացման փուլերին՝ խթանելով նրանց անալիտիկ մտածողության զարգացումը:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը. պետք է

- յուրացնի արվեստի պատմության անցած ուղու փուլերը,
- ձեռք բերած գիտելիքները ի սպաս կդնի արվեստի բովանդակային ճանաչողությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ արվեստը միջնադարում 4-8-րդ դդ.: ***Թեմա 2.*** Հայկական արվեստի վերելքը: ***Թեմա 3.*** Հայկական միջնադարյան մանրանկարչությունը: ***Թեմա 4.*** Հայկական արվեստը 17-րդ դ. կեսին: ***Թեմա 5.*** Հայկական արվեստը 19-րդ դարում: ***Թեմա 6.*** 19-20-րդ դ.դ. հայկական արվեստը: ***Թեմա 7.*** Սփյուռքահայ արվեստ: ***Թեմա 8.*** Ժամանակակից հայ կերպարվեստի զարգացման միտումները: ***Թեմա 9.*** Հայ մշակույթի համաշխարհային նշանակությունը:

ԻՏՄՄ/բ-0663 Համակարգչային գրաֆիկա-3 կրեդիտ

Դասախոսություն 14 ժամ, գործնական 26 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ ձևավորել ընդհանուր պատկերացում համակարգչային գրաֆիկական խմբագրիչների, նրանց հնարավորությունների և կիրառման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը պետք է.

- տիրապետի գրաֆիկական խմբագրիչները օգտվելու հիմնական սկզբունքներին
- կարողանա ստեղծել գրաֆիկական ֆայլեր, դրանք խմբագրել, կատարել ստեղծագործական աշխատանք՝ կիրառելով գրաֆիկական խմբագրիչի գործիքներն ու հրամանները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Վեկտորային և կետային գրաֆիկական խմբագրիչներ: Հիմնական հասկացություններ: ***Թեմա 2.*** Կտավի և նկարի պարամետրերի ընտրություն: Ֆայլեր: ***Թեմա 3.*** Գունալցում, երանգավորում: Պատկերների տեղամասի ընտրություն: ***Թեմա 4.*** Շերտեր, կանալներ: ***Թեմա 5.*** Կեքստերի ներդնում, խմբագրում: Շրջանակ: ***Թեմա 6.*** Ֆիլտրավորում:

ՄԴՄ/բ-0616 Գծագրություն.1 –2 կրեդիտ

Գործնական – 33 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

.

Տալ գիտելիքներ, որոնք կնպաստեն դպրոցում գծագրության դասավանդմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կունենա տվյալ բնագավառում տեսական և փորձարարական խնդիրներ լուծելու հմտություններ,
- կապահովի գծագրության կապը դպրոցում դասավանդվող մյուս առարկաների հետ,
- կկիրառի ուսուցման որոշակի մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ՝ ստացած գիտելիքները լուսաբանելու, դրանցից լավագույնները ընտրելու համար.
- կշաղկապի գծագրության հիմունքների տեսությունը նրա պրակտիկ օգտագործման հետ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գծագրության դասավանդման մեթոդիկա առարկան: ***Թեմա 2.*** Գծագրության առարկայի դերը, կրթական և դաստիարակչական նշանակությունը, օգտակար սովորությունների զարգացումը: Գծագրության դասավանդման բնույթը և նպատակային կետերը: ***Թեմա 3.*** Գծագրության առարկայի կապը մյուս առարկաների հետ: ***Թեմա 4.*** Գծագրական գործիքների և այլ հարմարանքների օգտագործման դասավանդման մեթոդիկան:

ՄԴՄ/բ-0616. Գծագրություն .2 –2 կրեդիտ

Գործնական – 33 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

3-րդ կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Տալ գիտելիքներ, որոնք կնպաստեն դպրոցում գծագրության դասավանդմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կունենա տվյալ բնագավառում տեսական և փորձարարական խնդիրներ լուծելու հմտություններ,
- կապահովի գծագրության կապը դպրոցում դասավանդվող մյուս առարկաների հետ,
- կկիրառի ուսուցման որոշակի մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ՝ ստացած գիտելիքները լուսաբանելու, դրանցից լավագույնները ընտրելու համար.
- կշաղկապի գծագրության հիմունքների տեսությունը նրա պրակտիկ օգտագործման հետ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գծագրի գծերը, գծագրի ձևավորումը և հարթ պատկերների գծագրումը:
Ստանդարտ տառատեսակների ուսուցման մեթոդական հարցերը և գծագրումը:

Չափադրում և մասշտաբ: Կորեր: Լծորդումներ: Պարզագույն երկրաչափական տեղերի կիրառումը մի քանի խնդիրների լուծման ժամանակ: Էլիպսի կառուցման մասին: ***Թեմա 2.*** Պրոյեկցիոն գծագրության դասավանդման մեթոդիկան: Գծագրական երկրաչափության էլեմենտները պրոյեկցիոն գծագրության մեջ: ***Թեմա 3.*** Տեխնիկական գծագրության դասավանդման մեթոդիկա

ՄԴՄ/բ-0615 Գծագրական երկրաչափություն - 2 կրեդիտ

Դասախոսություն –14 ժամ, գործնական–10 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

I -ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Տալ գիտելիքներ երկրաչափական մարմինների տարածական պատկերացման և գծագրական երկրաչափության օրենքների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կձևավորի տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից ինքնուրույն նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու հմտություններ,
- կապահովի երկրաչափության և գծագրության միջառարկայական կապերի ընկալումը

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ներածություն: Կենտրոնական և գուգահեռ պրոյեկցիաներ: ***Թեմա 2.*** Կետը և ուղիղը: Կետի կառուցումը իր երկու պրոյեկցիաներով: Կետի էպյուրը: Կետի պրոյեկցիաները H, V և W վրա: Կետի պրոյեկցիաները որոնք դասավորված են տարածության քառորդներում և օկտանտներում: ***Թեմա 3.*** Ուղիղ գծի հատվածի պրոյեկցիաները: Ուղիղ գծի հատվածի պրոյեկցիաները H, V և W վրա: Ուղիղ գծի բաժանումը տրված հարաբերությամբ էպյուրի վրա: Ուղղի հետքերը: ***Թեմա 4.*** Հարթ անկյունների պրոյեկցիաների մասին: Անկյունների պրոյեկտումը երեք հարթությունների վրա: ***Թեմա 5.*** Ակներև պատկերումներ: Աքսոնոմետրիկ պրոյեկցիաներ: Ուղղանկյուն

պրոյեկցիաներ: **թեմա 6** Հարթություն:

Հարթության առաջադրման տարբեր եղանակները էպյուրի վրա: Հարթության հետքերը:

Հարթության բնորոշ դիրքերը պրոյեկցիաների հարթությունների նկատմամբ: Երկու հարթությունների հատման գծի կառուցումը: Փոխադարձ զուգահեռ հարթությունների կառուցումը: Երկու հարթությունների միջև կազմված անկյունը: **Փեմա 7.** Պտտման, համատեղման և պրոյեկցիաների հարթությունների փոփոխման եղանակներ: Ուղիղ գծերը և հարթ պատկերները պրոյեկցիաների հարթությունների նկատմամբ մասնավոր դիրքի բերելու մասին: Պտտման եղանակի հիմունքները: Կետի պտտումը պրոյեկցիաների հարթությանը ուղղահայաց առանցքի շուրջը: Հարթության պտտումը պրոյեկցիաների հարթությանը ուղղահայաց առանցքի շուրջը: Պրոյեկցիաների հարթությունների եղանակը: Պրոյեկցիաների հարթությունների մեկ և երկու հարթության փոփոխում: **Փեմա 8.** Մարմինների և մակերևույթների հատումը հարթությամբ և ուղիղ գծով: Պրիզմաների և բուրգերի հատումը հարթությամբ և ուղիղ գծով: Գլանային մակերևույթի հատումը հարթությամբ: Կոնի հատումը հարթությամբ: Շրջանագծի ուղղանկյուն աքսոնոմետրիկ պրոյեկցիայի կառուցումը: Սովերների կառուցման մասին:

1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

Ա/բ-0389 Կերպարվեստի ուս. մեթ. և տեխնոլոգիա- 4 կրեդիտ

Դասախոսություն -28 ժամ, գործնական 28 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, քննություն Նպատակը.

Որպես ապագա նկարիչ-մանկավարժների՝ կերպարվեստի դասավանդման ձևատեսության ուսուցումը կերպարվեստի բաժնի ուսանողներին առանձնակի կարևորություն է ներկայացնում: Առանց մշակութային հարուստ ավանդույթներ ունեցող մեր ժողովրդի մշակութային արժեքների իմացության, առանց դրանց ստեղծման պատմությանը ծանոթ լինելու և սերնդից սերունդ դրանց ստեղծման ու ուսուցման ավանդական ու դասական ձերին ու մեթոդներին տեղյակ լինելու և դրանք յուրացնելու, ամենաբարձր կարգի նկարիչ-արվեստագետն անգամ, մեծ դժվարությունների կարող է հանդիպել կերպարվեստի ուսուցման հարցերում: Սույն ծրագրային թեմաների բովանդակության խոր ու կայուն

:

իմացության դեպքում կերպարվեստի ուսուցման բարդ ու դժվարին գործընթացը ավելի դյուրին կդառնա:

Առաջադրվող թեմատիկան հիմնովին և ամփոփ տեղեկություններ և իմացություններ կտա ուսանողին հետագայում դասապրոցեսը առավել ուշագրավ և առավել գիտականորեն կազմակերպելու, որի արդյունքում կերպարվեստի դասերը առավել արդյունավետ կանցկացվեն:

Կրթական արդյունքները.

- Տեսական գիտելիքներ կհաղորդի կերպարվեստի դասավանդման հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը մեզ հայտնի առավել արդյունավետ դասավանդման մեթոդների մասին,
- կերպարվեստի ուսուցման արդյունավետ ձևերին ու մեթոդներին,
- Հանրակրթական դպրոցում, ստեղծագործաբար մոտենալ դասավանդման հարցերին՝ կիրառելով ավանդական և ժամանակակից մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքների կազմակերպման մեթոդիկան **Թեմա 2.** Ուսուցչի դերը ուսումնադաստիարակչական գործընթացում **Թեմա 3.** Կերպարվեստ առարկայի բովանդակությունը և ուսումնական պարապմունքների տեսակները © - Ուսուցման արդյունքների ստուգման և գնահատման չափանիշները **Թեմա 4.** Նկարչության դասավանդման մեթոդիկան Հին Եգիպտոսում: **Թեմա 5.** Նկարչության դասավանդման մեթոդիկան Հին Հունաստանում: **Թեմա 6.** Միջնադար: **Թեմա 7.** Վերածնունդ: **Թեմա 8.** Գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության ակադեմիական համակարգը 16-17-րդ դարերում: **Թեմա 9.** Արևմտաեվրոպական մեծ լուսավորիչները կերպարվեստի ուսուցման հարցերի մասին. Կոմենսկի, Լոկ, Ռուսո, Պեստալոցցի:

Հ/բ-0300. Հոգեբանություն -5 կրեդիտ Դասախոսություն - 30ժամ,

գործնական 23 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով հոգեկանի մեխանիզմների և օրինաչափությունների, հոգեկանի կառուցվածքի, իմացական գործընթացների, մարդու անձի և անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունների մասին:

***Կրթական
արդյունքները.***

:

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կկարողանա կիրառել ընդհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,
- կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ընդհանուր հոգեբանության առարկան: ***Թեմա 2.*** Հոգեկանի և գիտակցության ծագումը և զարգացումը: ***Թեմա 3.*** Ընդհանուր հոգեբանության սկզբունքները, մեթոդները: ***Թեմա 4.*** Գործունեություն: ***Թեմա 5.*** Հաղորդակցում և լեզու: ***Թեմա 6.*** Ոչ խոսքային հաղորդակցում: ***Թեմա 7.*** Ուշադրություն: Զգայություն: ***Թեմա 8.*** Ըմբռնում: Հիշողություն: ***Թեմա 9.*** Մտածողություն: Երևակայություն: Կամք: ***Թեմա 10.*** Անձնավորություն: Միջանձնային հարաբերություններ: ***Թեմա 11.*** Հույզեր և զգացմունքներ: ***Թեմա 12.*** Բնավորություն: Խառնվածք: ***Թեմա 13.*** Ընդունակություններ:

Մ/բ- 1102 Մանկավարժություն - 5 կրեդիտ Դասախոսություն - 30 ժամ,

գործնական –23 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ) 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել դիդակտիկայի հիմունքներին և դաստիարակության տեսությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա հետազոտել, գտնել նոր ուղիներ, միջոցներ, որոնք կնպաստեն երեխայի իմացական ակտիվությանը, ստեղծագործական կարողությունների զարգացմանը, և կնպաստեն ձեռք բերել կյանքի համար անհրաժեշտ գիտելիքներ,
- կունենա հարուստ և հիմնավորված տեղեկատվություններ անձնավորության դաստիարակության, զարգացման, ձևավորման գործոնների վերաբերյալ,
- կխորացնի և կընդլայնի ընդհանուր տեսական, մեթոդալոգիական և մեթոդական գիտելիքները,
- գաղափար կկազմի անձնավորության զարգացման օրինաչափությունների մասին,
- կզինվի ինքնուրույն մտածելու կարողություններով և հմտություններով՝ կոնկրետ իրավիճակներում ճիշտ կողմնորոշվելու համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դիդակտիկան որպես գիտություն: ***Թեմա 2.*** Անընդմեջ կրթության համակարգ:
Կրթության բովանդակությունը, ազգային կրթության էությունը,

:

առանձնահատկությունները: **Թեմա 3.** Ուսուցման գործընթացի կազմակերպման դիդակտիկական նոր համակարգերը: **Թեմա 4.** Ուսումնական առարակներ, դրանց յուրացման յուրահատկություններն ու առանձնահատկությունները՝ մասնավոր մեթոդիկաներ: **Թեմա 5.** Ուսուցումը որպես դպրոցականի անձի ձևավորման ու զարգացման յուրահատուկ գործընթաց: **Թեմա 6.** Ուսուցման գործընթացի օրինաչափությունները, շարժիչ ուժերը, սկզբունքները և տեխնոլոգիան: **Թեմա 7.** Ուսուցման մեթոդները և սովորողների ճանաչողական գործունեության ակտիվացումը: **Թեմա 8.** Ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման ձևերը և նրա զարգացման դինամիկան: **Թեմա 9.** Սովորողների ուսումնաճանաչողական գործունեության արդյունքների վերահսկումը, գիտելիքների հաշվառում և գնահատում:

Հ/բ-0333 Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն- 2 կրեդիտ

Դասախոսություն - 16 ժամ, գործնական –6 ժամ, (շաբաթական 1 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, ստուգաք

նպատակը.

1. ուսանողներին զինել հոգեբանական գիտելիքներով՝ ապահովելով նրանց հոգեբանական պատրաստվածությունն ու պիտանելիությունը իրենց ընտրած մասնագիտության մեջ, ընդլայնել ուսանողների տեսական, կիրառական, մեթոդական գիտելիքները,
2. գիտելիքներ հաղորդել անձնավորության ձևավորման ու զարգացման, տարիքային փուլերի առանձնահատկությունների, հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունների, անձի զարգացման շարժիչ ուժերի և գործոնների վերաբերյալ,
3. սովորեցնել անցկացնել հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն՝ կիրառելով զանազան հոգեբանական մեթոդներ,
4. ձեռք բերած գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ աշխատանքային գործունեության մեջ

Կրթական արդյունքները.

- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի հոգեբանության ժամանակակից մեթոդներին,

- իմանա յուրաքանչյուր տարիքային փուլի հոգեբանական բնութագիրը,
- կարողանա բացահայտել հասարակության մեջ տեղ գտած բացասական երևույթները և ուսումնասիրել դրանց դրսևորման պատճառները,
- իմանա մանկավարժական գործունեության յուրահատկությունները,
- իմանա սոցիալական միջավայրի դերն ու ազդեցությունը անձի ձևավորման վրա:

:

Թեմա 1. Տարիք. և մանկ. հոգեբ. առարկան, խմբիկներն ու մեթոդները: **Թեմա 2.**

Հոգեկանի զարգացման օրինաչափություններն ու անձի ձևավորումը
օնտոգենեզում: Տարիքային պարբերացումը հոգեբանության մեջ:

Թեմա 3. Երեխայի հոգեկանի զարգացումը մինչ դպրոց հաճախելը:

Թեմա 4. Հոգեկանի զարգացումը և անձի ձևավորումը կրտսեր դպրոցական
տարիքում: **Թեմա 5.** Հոգեկանի զարգացումը դեռահասության տարիքում

Թեմա 6. Հոգեկանի զարգացումը վաղ պատանեկության տարիքում: **Թեմա 7.**

Ուսուցման էությունը և հոգեբանական հիմունքները:

Թեմա 8. Դաստիարակությունը որպես անձի ձևավորման նպատակալաց գործընթաց:

Թեմա 9. Մանկավարժական գործունեության և մանկավարժի անձի հոգեբանությունը:

Մ/բ-0246 Մանկավարժության պատմություն –2 կրեդիտ

Դասախոսություն – 16 ժամ, սեմինար – 6 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել հայ, ռուսական և եվրոպական մանկավարժների այն գաղափարներին, որոնք պատմական տարբեր ժամանակաշրջաններում էական ազդեցություն են թողել աճող սերնդի ուսուցման և դաստիարակության տեսության պրակտիկայի զարգացման վրա և այժմ էլ արդիական են:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա բնութագրել նշանավոր մանկավարժ-փիլիսոփաների, մանկավարժ-գրողների մանկավարժական հայացքները և գործունեությունը,
- կկարողանա տարբերակել հայ, արտասահմանյան և ռուսական կրթադաստիարակչական համակարգի առանձնահատկությունները,
- հնարավորություն կունենա ըղլայնելու իր մտահորիզոնը,
- կձևավորի հետաքրքրություն նշանավոր մանկավարժական տեսությունների և գաղափարների նկատմամբ,
- քննադատական և համեմատական վերլուծության կենթարկի տարբեր ժամանակաշրջանների մանկավարժական գաղափարները,

- կծանոթանա մանկավարժության զարգացման էտապներին:

Բովանդակությունը.

Փեմա 1. Դաստիարակության ծագումը նախնադարյան համայնական հասարակությունում:

Դաստիարակման կազմակերպված ձևերի զարգացումն ու

:

ձևավորումը հնագույն քաղաքակրթության պայմաններում: Թեմա 2. Կրթությունը և մանկավարժական միտքը հին աշխարհում: Թեմա 3. Կրթությունը, մանկավարժական միտքը միջին դարերում և վերածնության շրջան: Թեմա 4. Դաստիարակությունը և մանկավարժական միտքը ֆեոդալական հասարակության դարաշրջանում: Թեմա 5. Դաստիարակությունը և մանկավարժական միտքը 18-րդ դարում: Թեմա 6. Դաստիարակությունը և մանկավարժական միտքը 18-րդ դարի վերջին: Թեմա 7. Պետրոս 1-ին, Լոմոնոսով: Թեմա 8. Դպրոցը և մանկավարժական միտքը Ռուսաստանում /19-րդ դար/, ռուս հեղափոխական դեմոկրատ-մանկավարժներ: Թեմա 9. Դպրոցը և մանկավարժական միտքը 20-րդ դարասկիզբ: Թեմա 10. Ուշինսկի, Տոլստոյ, Պիրոգով: Նրանց մանկավարժական հայացքները: Թեմա 11. Մակարենկո, նրա մանկավարժական գործունեությունը: Թեմա 12. Դպրոցը և մանկավարժական միտքը ԽՍՀՄ-ում: Թեմա 13. Դպրոցն ու դաստիարակությունը մինչև Մետոյան հայագիր դպրոցը: Թեմա 14. Դպրոցն ու դաստիարակությունը 5-10-րդ դարերում: Թեմա 15. Դպրոցի և մանկավարժական մտքի զարգացումը հայկական վերածննդի ժամանակաշրջանում: Թեմա 16. Դպրոցն ու մանկավարժական միտքը 12-15-րդ դարերում: Թեմա 17. Դպրոցն ու մանկավարժական միտքը 16-18-րդ դարերում: Թեմա 18. Դպրոցն ու մանկավարժական միտքը 19-րդ դ.: Թեմա 19. Հայկական դպրոցը սփյուռքում: Ազգապահպան նշանակությունը: Թեմա 20. Դպրոցը և ժողկրթության համակարգը 1990-ական թվականներից առ այսօր ՀՀ-ում:

ԸՖԴ/բ 1451. Մարմնակրթություն 228 ժամ

Դասավանդվում է 1-8 կիսամյակներում: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

1.5. Այլ բաղադրիչներ

1. Կուրսային աշխատանք (2+2=4 կրեդիտ), 5-րդ, 6-րդ կիսամյակ

2. Ուսումնական պրակտիկա - 2 կրեդիտ, 2-րդ, 4-րդ կիսամյակ,
ստուգաբք Պրակտիկայի նպատակն է

ուսանողի մոտ գեղանկարի, գծանկարի, կոմպոզիցիայի բնագավառում զարգացնել տարածական զգացողությունը. եռաչափ տարածական պլանների պատկերացումը բացօթյա պայմաններում գծի, գույնի, և տոնի ներդաշնակման խնդիրները, լուսաստվերի

համադրունը կոլորիտին՝ այդ ամենին տալով ստեղծագործական մոտեցում:

:

Պլեների անցկացման համար նպատակահարմար է ընտրել բնորոշ տեղանքներ, այն է՝ պատմաճարտարապետական վայրեր, բնության առավել գեղեցիկ տեսարաններ: Պրակտիկան ամփոփվում է արված աշխատանքների քննարկումով և գնահատմամբ:

	Թեմայի անվանումը	
	2-րդ կիսամյակ	
1	Բնանկարի կարճատև էտյուդներ պարզ մոտիվ /գրիգայլ/ Ջրաներկ, գուաշ	
2	Բնապատկերի իրավիճակը /կարճատև էտյուդներ/ Ջրաներկ, գուաշ	
3	Բնության էլեմենտներ /ծառատեսակներ, թփուտներ/ Ջրաներկ, գուաշ	
4	Կենդանական աշխարհ/թռչունների և կենդանիների կարճատև էտյուդ/	
5	Կոմպոզիցիոն-թեմատիկ աշխատանք Ֆյումաստեր, գրիչ, ջրաներկ, գուաշ	
	4-րդ կիսամյակ	
6	Իրավիճակը բնանկարում /կարճատև էտյուդներ/ Գուաշ, լուղաներկ	
7	Պատմական և մշակույթային հուշարձաններ/ Մբ. Աստվածածին, Մբ. Գր. Նարեկացի եկեղեցիներ/ Գուաշ, լուղաներկ	
8	Մարդը բնության մեջ /ճեպանկարներ, էտյուդներ/ Ֆյումաստեր, գրիչ, ջրաներկ, գուաշ, լուղաներկ	
9	Կոմպոզիցիոն թեմատիկ աշխատանքներ Ֆյումաստեր, գրիչ, ջրաներկ, գուաշ, լուղաներկ	

2. Արտադրական (մանկավարժական պրակտիկա) (4+4=8 կրեդիտ),7-րդ, 8-րդ կիսամյակ, քննություն

1. Պրակտիկայի նպատակները

«Կերպարվեստ և գծագրությունն բաժնի ուսանողների մանկավարժական պրակտիկան նպատակ ունի ապագա նկարիչ-մանկավարժին ծանոթացնել հանրակրթական դպրոցի կրթական և դաստիարակչական ողջ համակարգին ու կառուցվածքին, առարկայի ուսուցման և աշակերտերի գեղագիտական դաստիարակության բազմաբնույթ ձևերին ու մեթոդներին:

Կերպարվեստ առարկայի դասավանդումը հանրակրթական դպրոցում (I-V դասարաններ)

կարգավորում է ապագա սերնդի գեղագիտական դաստիարակման հոգևոր արժեքների ձևավորման , նկարչական ունակությունների ու կարողությունների զարգացմանը, ազգային արժեքները հասկանալու , ընկալելու և գնահատելու մեջ:

:

Ուսանողներին հնարավորություն տալ ունեցած մասնագիտական գիտելիքները օգտագործել պրակտիկ աշխատանքում, ձեռք բերել մանկավարժական որոշակի փորձ:

Պարզաբանել յուրաքանչյուր ուսանողի մուտքը հանրակրթական դպրոց մասնագիտական գիտելիքների լիարժեք պաշարով:

2. Պրակտիկայի խնդիրները

- Ծանոթացում դպրոցի ուսումնադաստիարակչական ամբողջ գործընթացին, դպրոցի կառավարման համակարգին, ուսումնական և ղեկավարման առանձին օղակներին, դասղեկական, արտադասարանական աշխատանքային պլաններին ու ծրագրերին:
- Ծանոթացում մանկավարժական պրակտիկական անցկացնելու համար նախատեսված դասարանների և աշակերտների հետ, ուսումնասիրել նրանց հոգեբանական առանձնահատկությունները, կերպարվեստային ունակությունները ու նախասիրությունները :
- Դպրոցի կերպարվեստի ուսուցչի պարապմունքների դասալսումներ (մեկ շաբաթ) վերլուծել և քննարկել այն պարապմունքի մանկավարժի, մեթոդիստ-դասախոսի մասնակցությամբ:
- Կազմել աշխատանքային պլան պրակտիկայի ամբողջ ընթացքի համար, ընդգրկելով մասնակից բոլոր ուսանողներին, յուրաքանչյուրի համար նախատեսել պարապմունքների գրաֆիկ ըստ օրերի, ժամերի և դասարանների (I-IV) պլանը կազմվում է մեթոդիստ-դասախոսի և պարապմունքի ուսուցչի կողմից:
- Ուսանողների պարապմունքի ժամաքանակը և ժամանակը նախատեսվում է ըստ ուսումնական պլանի:

Պրակտիկայի բովանդակությունը

Սույն մասնագիտական անհրաժեշտ գործառնությունները իրականացվում են հանրակրթական դպրոցներում I-ից VI- դասարաններում:

3.Ավարտական որակավորման քննություն (7 կրեդիտ), 8-րդ կիսամյակ